

Upravištvu, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inšeratijski oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Narodna zveza mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Odstop francoske vlade ljudske fronte

V noči od sobote do nedelje se je od-
ločila usoda Blumove »vlade ljudske
fronte«. Po napornem, a brezuspešnem
iskanju kompromisa s senatom, ki je
dvakrat odklonil finančno pooblastila
vladi, je Blum podal ostavko celega ka-
bineta. Francoski notranjepolitični po-
lozaj, ki se je zadnje mesece postopoma
slabšal, je tako dosegel vrhunec nape-
tosti.

Dogodki so se razvijali zelo drama-
tično. Najprej je poslanska zbornica v
celoti odobrila vladni predlog o finanč-
nih pooblastilih, senat pa ga je na pri-
poročilo svoje finančne komisije odkloni-
l. Vlada je načrt drugič predložila
poslanski zbornici. Ta ga je spet odobrila
in izvedla le majhno spremembo
glede trajanja pooblastil. V tej spre-
menjeni obliki je bil zakonski predlog po-
novno predložen finančni komisiji se-
nata. Po daljšem posvetovanju je komi-
sija odbila tudi spremenjeni predlog,
češ da pomeni zakon o finančnih po-
oblastilih kršenje parlamentarnih prav-
ic. Ako pa želi vlada pobiti samo
spekulacijo in izmakniti obdobju iz
odgovornosti kapitala, ki je »bežal«
v inozemstvo, ji je senat pripravil iz-
glasovatelj tako pooblastila, a le pod po-
gojem, da ostanje zares omejena samo
na te nujne potrebe.

Vlada je vztrajala pri svojem načrtu,
senat pa tudi ni popustil in na sobotni
nočni seji je padla definitivna odloči-
tev: senat je drugič odbil predlog vlade
o finančnih pooblastilih. Blum je iz-
vajal povsem naravne parlamentarne
konsekvence in podal ostavko. Blumov
socialni eksperiment je naletel na trd
odpor, ob katerem je obstal.

Zagotovo je za enkrat še ozadje raz-
voja, ki je dovedel do padca Blumovega
kabineta. Samo pavšalna obdolžitve, da
si je Blum sam izkopal grob s svojimi
socialnimi reformami, ki so bile v naj-
širših plasteh francoskega naroda ugod-
no sprejete, najbrž ne bo držala. Zlasti
v poslednjem času ni bilo mogoče pre-
zreti da je prihajal organiziran odpor
proti Blumovi vladi ne le iz vrst Blu-
movih političnih nasprotnikov, temveč
predvsem iz vrst po Blumovih reformah
neposredno najbolj prizadetih finančnih
krogov. Senat, ki je bil po veliki večini
svojih članov v opoziciji proti vladi, je
postal dejansko samo arena boja, ki se
je v ozadju odvijal že prej.

Blumovi vladi so nasprotniki že dolgo
očitali, da ni sposobna odstraniti finanč-
nih težkoč, v katerih se nahaja država.
Ob enem so ji skušali naprtniti tudi vso
odgovornost za njih nastanek. Resnici
na ljubo je treba ugotoviti, da se pro-
blem izravnanja proračuna ni pojavil
šele z Blumovim nastopom. Proračunski
deficit je strašil tudi mnoge prejšnje
kabinete, ki zapletenemu finančnemu
problemu Francije niso našli zadovo-
ljive rešitve. Spominimo se samo na
brezuspšno prizadevanja Lavala, ki je
z znižanjem plač, splošno štednjo in z
zvišanjem davkov izzval splošen odpor.

Blum se je lotil nevarnega problema
z druge strani. V prvi fazi je skušal naj-
prej dvigniti kupno moč najširših slo-
jev z reguliranjem mezd, sklepanjem
kolektivnih dogovorov, uvajanjem 40-
urnega delovnega tedna itd. Ze tedaj
pa se je gospodarsko ravnotežje začelo
prav kmalu rušiti zaradi naraščanja
cen. V drugi fazi je sledila devalvacija,
katere blazilni vpliv na cene se je križal
z nasprotnim vplivom že prej uve-
denega 40-urnega delovnega tedna, ker
je industrija na to ureditev reagirala z
dviganjem cen. V tretji fazi se je Blum
v želji po ublažitvi nepopolnih posledic
prvih dveh faz odločil za daljši od-
mor, ki naj bi neuravnoteženemu gos-
podarstvu dal priliko, da se po lagoma
prilagodi novemu stanju. Vpeljane so-
cialne reforme naj bi se nekako »pre-
bavile«, cene pa izravnale s kupno močjo
konsumentov. Postopno znižanje pro-
izvodnih stroškov naj bi znižalo cene;
nižje cene stroj bi povečale konsum, ta
pa povečal proizvodnjo. To naj bi bil
ideal uravnoteženega gospodarskega
toka, ki bi v daljšem razdobju moral
pokazati svojo dobro stran.

Sveđa še v daljšem razdobju...
Slabe državne finance pa daljšega ča-
kanja sado nove politike ne bi prene-
sle, ker so se državne blagajne že iz-
praznile. Vse to je sililo vlado k novim
odločitvam. Povečano romanje franco-
skega kapitala v inozemstvo je prav
tako zahtevalo energične ukrepe. Nade
v izboljšanje svetovne konjunktore in v
oživljenje gospodarstva se niso izpolni-
le. Izvoz se je krčil, državni dohodki
so postajali manjši, deficit pa je nara-
ščal in presegel že 31 milijard franco-
skih frankov, dočim se je v istem času
umaknilo »na varno«
v inozemstvo približno prav toliko milijard domačega
kapitala.

V tej stiski se je Blumova vlada obrni-
la na parlament z zahtavo po finanč-
nih pooblastilih, s katerimi naj bi do-
bila pravico, da brez poprejše posa-
mične odobritve parlamenta podvzame
vse potrebne mere za izboljšanje dr-
žavnih financ. Z navadnimi dekreti bi

IZREDNA SOKOLSKA MANIFESTACIJA V BEOGRADU

Običajni zlet beogradske župe se je razvil v nepričakovano mogoč-
no prireditev — Manifestacija vsega prestolniškega prebivalstva

Beograd, 21. junija. p. Sokolske sveča-
nosti, ki so se večeraj in danes vršile v Be-
ogradu, so bile prvotno zamišljene le kot
občajan zlet beogradske župe, spremeni-
le pa so se v veličastno sokolsko svečanost,
ki po svojih dimenzijah skoraj nič ne za-
ostaja za dosedanjimi pokrajinskimi zleti.
Ta razmah jim je dal deloma obisk bolgar-
skih junakov, ki jih je pripeljal na zlet
okrog 400, še v večji meri pa novi sokolski
val, ki je bil sprožen v Sloveniji in je v
zadnjem tednu zajel vso državo.

Danes dopoldne so svečanosti dosegle
svoj zunanji vrh s sokolsko povorko po
mestu. Na ulicah se je zbrala taka mno-
žica občinstva, kakršno je videti v Be-
ogradu le ob največjih in izrednih prire-
ditvah. Spreved se je tako prelevil v
grandiozno manifestacijo prestolnice za So-
kolstvo in sokolske ideje. Beograd je po-
kal, da vidi v Sokolstvu našo najvažnej-
šo nacionalno organizacijo.

Čeprav je bil sokolski spreved napove-
dan šele za 11. uro, so se že ob 9. pričeli
zbirati po glavnih ulicah od Slavije do
Kneževga spomenika ogromne mase ljud-
stva, tako da je kmalu zastal ves promet.
Široki hodniki na obeh straneh cestišč so
se tako napolnili, da so postali skoraj ne-
prehodni. Niti tropa vročina, ki je danes
na vse zgodaj pritiskala v Beogradu, ni
zadržala ljudi, da ne bi šli na ulice. Ves
Beograd je že tri dni v zastavah, za danes
pa se je okrasil še posebno svečano. Ob
ulicah, določenih za povorko, ni bilo okna,
ki ne bi imelo še svojih zastavic, pa pre-
prog in cvetja. Seveda je tudi na njih bilo
polno ljudi.

Spreved

Sokolci in Junaki so se zbrali na velikem
letnem telovadšču beogradskega Sokola.
Ob 11.10 je prišlo čelo povorke v osrčje
mesta. Povorka je bila dolga nad 2 km.
Najprej so šli 30 zastav sokolskih dru-
štev beogradske župe. Sledil jim je načelnik
Saveza SKJ, nato vodstvo ruskega
Sokolstva v inozemstvu, vodstvo bolgar-
skih junakov, starešinstvo beogradske župe
s starejšino generalom Stajićem na čelu.

Močna godba Junakov in načelnik vito-
ške župe sta vodila Junake in Junakine
v krogih in v bolgarskih narodnih nošah.
Za njimi se je razporedilo rusko Sokolstvo
z godbo in zastavo. Sledila je godba beo-
gradske župe s častno četo ter Sokoli in
Sokolice v krogih in narodnih nošah iz
raznih jugoslovenskih pokrajin. Za njimi
so korakale sokolske kmečke čete beogradske
župe, nato naraščaj z godbo. Povorko
so zaključile fantare beogradske sokolske
konjemice.

Po padcu Bilbaa

General Franco skuša izkoristiti položaj in razširiti
svoje zmago

Salamanca, 21. junija. AA. Nacionalisti-
na radijska postaja je snoči objavila, da je
general Franco večeraj prišel v Bilbao. Tam
so čakali nanj vsi poveljniki. Najprej je
odšel v cerkev, nato pa se je vozil po uli-
cah, kjer ga je ljudstvo navdušeno po-
zdravljalo.

Nacionalisti skušajo izrabiti svojo zma-
go na bilbajski fronti in z motoriziranimi
oddelki naglo prodorijo iz Bilbaa proti za-
padu. Republikanci pa se na drugi strani
z vso naglico spet koncentrirajo in utrjuje-
jo na obronkih gora zapadno Bilbaa. Na
vsak način pomeni padec Bilbaa veliko ne-
varnost, da bi nacionalisti v naglih poho-
dih prodrli vse do Santandra in tako sploh
likvidirali vso severno fronto.

London, 21. junija. AA. (Havas). »Daily
Herald«
piše o zavzetju Bilbaa in pravi,
da je general Franco zmagal le s pomočjo

nato lahko uveljavila svoj načrt o zvi-
šanju davkov, ki si ga parlamentu ni
upala predložiti, obenem pa bi lahko
ukrnila vse potrebno tudi proti speku-
laciji in begu kapitala.

Poslanska zbornica ji je ta pooblasti-
la dala, dasi v drugem glasovanju s ča-
snovo omejitvijo, senat pa jih je odkloni-
l, ker je smatral vladni predlog za preveč
splošen. Zahteval je pojasnila o konkretnih
ukrepih, ki jih misli vlada podvzeti v izvedbo
pooblastil. Izrazil je svoje pomisleke zlasti
glede prikritih namenov vlade, da se pooblastil
poslužijo za poddržavljenje zasebnih podjetij
in novo razvrednotenje franka. Zato je
omejil vladni predlog v tem smislu, da
prizna pooblastila le za zatiranje speku-
lacije in davčne prevare ter vrnitev
ubeglega kapitala. Vlada, ki je videla v
tem odporu, kakor je izjavil Blum, samo
reakcijo kapitala na vse svoje delo, so
se pritisku senata za spremembo predlo-
ga ni udala, izvajala pa je zato edino
mogočo konsekvenco: odložila je svoj
mandat.

Tako stoji Francija pred težko notra-
njo krizo, ki krije v sebi mnogo ne-
znank, kajti tudi nova vlada se bo zna-
šla pred približno istimi problemi, ki so
se odpirali Blumovi in ki jih je ta ne-
dvomno z vso resnostjo skušala rešiti.

Povorko so množice nenehoma in z ne-
popisljim navdušenjem pozdravljale, ter jo
na vsakem koraku zasipale s ovetjem, ki
je padalo na Sokole in Junake kakor dež
in je kakor pestra preproga postalo vse
ulice.

Zbor na Kneževem trgu

Na prostemem trgu pred Narodnim gle-
dališčem, na katerem je bilo zbranih že
več desetstisoč ljudi, se je povorka usta-
vila in uredila. Na balkonu Narodnega
gledališča so bili zbrani sokolski voditelji,
s prvim podstarešino Ganglom in stareši-
no sofijske župe Junakov Atanazov na čelu.
Poleg drugih so bili tam tudi mini-
ster za telesno vzgojo dr. Milan Rogić,
beograjski podžupan Todorović, bolgarski
poslanik Popov, zastopniki češkoslovaške
ga poslaništva i. t. d.

Minister Rogić o Sokolstvu

Prvi je Sokolstvo in množico nagovoril
beograjski župni starešina general Stajić.
Njegov pozdrav je veljal še prav posebno
gostom iz Bolgarije. Godba je nato zaigra-
la državno himno. Minister dr. Rogić je po-
zdrvil zlet, ki predstavlja vidno mani-
festacijo dela in napredka vsega jugosloven-
skega Sokolstva. Posebej je poudaril so-
delovanje bolgarskih Junakov, ki priča o
skupnem delu in bratških čustvih. Nato je
kot zastopnik vlade naglasil: Sokolstvo je
zvesto temeljnim idejam svojih velikih
ustanoviteljev in sprito njih propoveduje
ljubezen, svobodo in bratsko enakost. Za-
to se tudi širi med najširše ljudske sloje.
V tem tiči njegov veliki pomen ne le na
področju telesne vzgoje mladih generacij,
nego tudi v socialnem in gospodarskem
pogledu. Zato je potrebno, da silna sokol-
ska organizacija še bolj napreduje, da bo
lahko osvežila vse naše narodne sile.

Nagovor

podstarešine Gangla

Po pozdravu podžupana Todorovića je
spregovoril podstarešina Gangl, ki je bil
že takoj ob pričetku deležen viharnih
aplavzov. Govoril je najprej o Balkanu ne-
koč in sedaj. Balkan je postal žarišče brat-
ske ljubezni Jugoslovenov in Bolgarov. Mi
smo eno in eno hočemo ostati. Mi smo to
vprašanje rešili po sokolsko, rešili smo ga,
ker hočemo mir. Mir čuvajo in bodo čuvali
jugoslovenski Sokoli in bolgarski Junaki,
da bodo lahko razvili vse svoje sile in ves
svoj patriotizem. Danes se znova zaklinja-
mo, da bomo zvesti sokolskim idejam in
zvesti idejam naših dveh narodov, zbranih
pod sokolskimi in junaškimi prapori.

Po padcu Bilbaa

General Franco skuša izkoristiti položaj in razširiti
svoje zmago

Nemcev in Italijanov. To pomeni hudo ne-
varnost za nadaljnji razvoj dogodkov. Mo-
žnost za mirno ureditev španskega spora
postajajo sedaj čedalje manjše. »Morning
Post«
smatra, da bi bilo napačno misliti,
da bodo Baski še ostali v španski ljudski
fronti. Upajmo, pravi list, da se bodo ti
gorjanci, mornarji in ribiči, ki so bili del-
no s prevaro in delno s terorjem podjarm-
ljeni, odslej čutili svobodne.

Del Vayo o položaju

Valencia, 21. junija. AA. (Fabra). Med
svečano otvoritvijo vojaškega doma v Al-
baceti je vrhovni vojaški komisar in bivši
zunanj minister Alvarez del Vayo sprejel
novinarje. Na vprašanje, kaj je z Bilbaom-
je del Vayo odgovoril: Dozdaj smem še
ni popolnoma padlo. Baskovci ga še vedno
junaško branijo, čeprav so nacionalisti že
parkrat razglasili, da je padlo.

V zvezi z nadzorstvom nad španskimi
vodami je vrhovni vojaški komisar izja-
vil:

Nemci so izkoristili nedavno pripetljaje
s križarko »Deutschland«
in z Almerijo, da bi si preskrbeli v nadzorstvenem siste-
mu čim boljše postojanke. Isto so storili
tudi Italijani. Mislim, da bodo zdaj ob-
streljevali kakšno drugo špansko pristani-
šče.

Govoreč o množinah orožja in velikem
številu letal, ki jih je general Franco do-
bil za svojo ofenzivo na baskovskem bo-
jišču, zlasti pa o novem nemškem letalu,
ki leti s hitrostjo 500 km na uro, je del
Vayo izjavil: Španija je zopet postala pri-
zoršče za preizkušnje sodobnega orožja
tujih držav.

Zopet kriza katalonske vlade

Barcelona, 21. junija. o. Položaj v Kata-
loniji se je znova poslabšal. Katalonska
vlada je zahtevala od vojaških poveljni-
kov vojske na aragonski fronti: naj nemo-
dov prično z veliko ofenzivo, da bi raz-
bremenili republikance na baskovski fronti.
Vojaško poveljstvo pa je to zahtevano
odklonilo zaradi pomanjkanja vojaštva in
vojnega materiala. Zahtevalo je, naj se
nemudoma mobilizira več letnikov svežega
vojaštva. Compans je zahteve ni mogel
sprejeti, ker stranke, ki sestavljajo vlado,
ščitijo svoje pristaje in jih nečijo pustiti
na fronto. Zaradi tega je Compans sklenil
podati ostavko. Kriza vlade se pričakuje
vsak čas.

Vsa ogromna množica se je z navduše-
njem odzvala zaključnim vzdikom pod-
starešine Gangla kralju Borisu in kraljici
Ivani.

Bolgarski pozdrav

Sledil je pozdrav ruskega starejšine
Drajlina in končno kratki govor stare-
šine sofijske župe Ivana Atanazova, ki je
bil sprejet spet z nepopolnimi ovacijami.
Atanazov se je vidno ganjen zahvalil za
nepričakovani sprejem. Govoril je o spora-
zumu obeh bratških narodov in sokolsko-
junaškem sodelovanju. »Vaš veliki kralj
Aleksander je podal roko našemu carju
Borisu, in tako postavil temelj velikemu
dejstvu zblizanja in sporazuma«. Končal je
z vzklikom kralju Petru II.

Bolgarska junaška godba je, ko so se
manifestacije nekoliko polegale, intonirala
jugoslovensko himno, sokolska godba pa ji
je odgovorila z bolgarsko. Končno so vse
godbe intonirale še mogočno »Hej Slovane!
ki jo je pela vsa ogromna množica. Med
novimi nepopolnimi ovacijami so sokolske
in junaške ednice polagoma odkorakale
s trga in množica se je razšla.

Javna telovadba

Popoldne je bil na igrišču športnega kluba
Jugoslavije velik sokolski nastop. Vse
tribune so bile že dolgo poprej prepolne
občinstva. Najprej so ob prisotnosti vseh
sokolskih in junaških ednic izročili kral-
jev prapor beograjski sokolski žup. Nj.
Vel. kralja je ob tej priliki zastopal kralje-
ve namestnik dr. Ivo Perović, ki je izro-

Čez severni tečaj iz Rusije v Ameriko

Uspeh ruskih letalcev — Srečno so dosegli Ameriko,
pristati pa so morali 1000 km pred San Franciscom

San Francisco, 21. junija. o. Ruski letal-
ci, ki so namenjavali izvršiti polet iz Mo-
skve preko severnega tečaja do San Fran-
ciscoa so svojo velikaneko nalogo izvršili,
čeprav ne prav do poslednjega konca. Vče-
rja dopoldne okrog 10. ure so bili prisiljeni
pristati na vojaškem letališču v Vancouveru.
Zjutraj so sicer že preleteli to mesto in
prodrli precej daleč proti jugu nad Evgenio
sredi oregonске države, vendar so se morali
zaradi neprodne megle vrniti nazaj
proti severu. Preleteli so progo, ki meji
v celoti nad 9.000 km. Od cilja letališča
v Oaklandu pri San Franciscu so bili od-
daljeni le še dobrih 1.000 km. Skupna do-
žnja proge Moskva — San Francisco znaša
10.200 km. Njih naloga preleteti arktično
morje in vzpostaviti najkrajšo zvezo med
Rusijo in zapadno Ameriko, jim je v celoti
uspešna. Svojem uspehu se morajo vsaka-
kor zahvaliti tudi ruski polarni ekspediciji
na ledeni plošči blizu severnega tečaja, ki
jih je baš v najtežjem delu tega senzacijo-
nalnega podviga usmerjala in jih obvešča-
la o vremenskih prilikah ter smerah polarnih
vetrov. Vsakekor ta polet po svojem
značaju in okoliščinah, v katerih se je iz-
vršil, nedvomno dosega silni uspeh Lind-
bergha, zmagovalca Atlantskega oceana.

Pilot Beljakov je izjavil novinarju, da
je njegov tovariš Kalov vodil letalo vse
čas, to je celih 63 ur in 19 minut, kolikor

so rabili za polet od Moskve preko sever-
nega tečaja, severnih kanadskih otokov in
cele kanadske celine. Letalo je večeraj le-
telo precej daleč od Vancouverja v smeri
proti jugu in je preletelo tudi že Eugen
City v severni državi Oregon, tedaj pa je
zašlo v megleno morje, iz katerega ni na-
šlo izhoda in se je zato enostavno vrnilo
proti severu. Nad otokom Prince Patricia
je letalo izmenadila strašna nevihta s to-
čo, iz katere so se rešili le po hudih na-
porih. Letalci niso natanko preleteli severni
tečaj, nego so leteli mimo njega po ju-
govzhodni strani v oddaljenosti kakih 30
km. Nad vsem arktičnim področjem je za-
vladal v poslednjih dneh strašen mraz in
letalci so hudo trpeli zaradi izredno nizke
temperature.

Pilot Tkalev je izjavil, da so razpolagali
z zadostnimi količinami bencina. V zraku
bi lahko ostali celih 100 ur. Zato bi prav
zlahka prišli do letališča v Oaklandu.

Čim je letalo pristalo, so nameščenci
vancouverškega letališča nemudoma prev-
zeli kontrolne instrumente, jih zapečatili
in odposlali washingtonski letalski ustano-
vi National Aeronautic Association v pre-
gled. Washingtonski letalski strokovnjaki
naj bi predvsem dognali, ali so ruski letal-
ci s svojim velikim poletom postavili nov
rekord na velike daljave.

Otvoritev jugoslovenskega paviljona na pariški svetovni razstavi

Pariz, 21. junija. w. Ob mnogobrojnih ude-
ležbi občinstva je bil danes dopoldne sveča-
no odprt jugoslovenski paviljon na pa-
riški svetovni razstavi. Otvoritvi so pris-
tovali jugoslovenski minister za trgovino
in industrijo dr. Vrbanić, minister za šume
in rde Džura Janković, francoski trgo-
vski minister Bastid, generalni komisar za
svetovno razstavo, jugoslovenski poslanik
dr. Purić z osemih poslaništva in mnoge
druge prominentne osebnosti.

Več nocojšnjih listov že prinaša prve oc-
ne o jugoslovenskem paviljonu na pariški
razstavi, paviljonu ki so ga danes dopoldne
slavnostno odprli.

»Temps«
pravi med drugim: Jugosloven-
ski paviljon s svojimi freskami, kiparskimi
deli in veličastnim mozaikom na pročelju,

s srednjeveškim dalmatinskim dvoriščem, s
svojo bosansko kmetako lesenno hišo, doka-
zuje o krepkih umetniških bogastvih, ki jih
premore Jugoslavija, in o naravnih lopo-
tah in darovih te dežele. »Journal de De-
bate«
prinaša obširno poročilo o otvoritvi,
enako pa tudi »Information«. Oba lista pri-
našata izčrpne izveščke iz govorov, posebno
iz govora jugoslovenskega trgovinskega mi-
nistra Milana Vrbanića in francoskega tr-
govinskega ministra Paula Bastida. Tudi
»Paris Soir«
popisuje današnje svečanost in
prinaša sliko jugoslovenskega paviljona.
»Liberte«
pravi, da bo jugoslovenski pavil-
jon ena izmed najzanimivejših stavb pa-
riške razstave. Šlog te ljubke zgradbe, pravi
list, je moderen. List se lahkavo izraža
o notranjosti paviljona. Tudi »Le Soir«
se lahkavo izraža o jugoslovenskem paviljonu.

Posvet v Vatikanu

Castel Gandolfo, 21. junija. Stefani: Sv.
oče je večeraj popoldne sklical kongrega-
cijo za izredne zadeve. Poleg kardinala Pa-
cijija se je posvetovanju udeležilo deset
kardinalov z državnim podtajnikom Pizzar-
dom. Seja je trajala podrgro uro. Sicer se
sklepi drže v največji tajnosti, vendar pa
se trdi, da so govorili o Španiji, Nemčiji
in o dečati, angleški spodnji zbornici, to
je o katoliških misijonih v dečelah, ki so
pod angleško oblastjo.

Strašno neurje v Slavoniji

Brod, 21. junija. o. Večeraj je divjala nad
Slavonkim in Bosanskim Brodom ter sla-
vonsko okolico strašna nevihta, ki je uni-
čila vse posevke in vinograde, poškodovala

mnogo kmečkih in mestnih hiš ter napra-
vila za okrog 50 milijonov Din škodo. V
Slavonskem Brodu nobena hiša ni ostala
nepoškodovana. Silen veter je ruval dre-
ve in podiral telefonske in telegrafске
droge. Brod je bil vso noč brez razsvet-
ljave, ker je bil tok prekinitven. Vlaksi, ki
jih je vihar zajel na odprti progi, so bili
prav tako poškodovani. Na potniških vlak-
nih so bila razbita skoraj vsa stekla na
oknih. V sarajevskem potniškem vlaku so
drobci razbitih stekel ranili tudi več pot-
nikov.

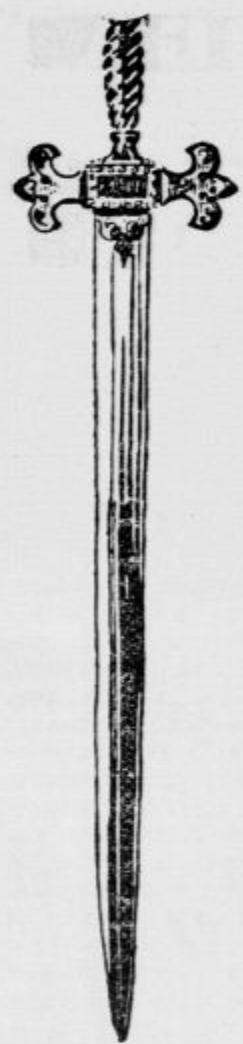
Atentat na Danskem

KOPENHAGEN, 21. junija. AA. DNE:
Zjutraj je bilo objavljeno, da je bil izvršen
bombni atentat na vilo danskega vojnega
ministra Andersona. Minister je na potova-
nju. Njegova žena in hčerka sta bili v
vili in nista bili ranjeni. Minister je član
socialnodemokratske stranke.

Dunajski: Ponoči prehodno deževno na vzhodnem robu Alp, nato zopet boljše vreme. Vendar še izpremenljivo, temperatura bo samo za malenkost zvišala,

Ljubljanski Sokoli so četrtič osvojili dragoceni meč Viteškega kralja

Drevi se vrnejo, Ljubljana jih sprejme z ljubeznijo



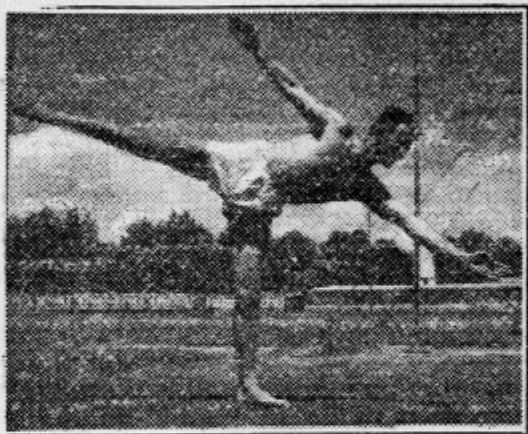
binšek in Edo Antosiewicz, — več jih je med njimi, ki so se izkazali na mednarodnih telovadnih tekmah. V drugi vrsti pa

Ponedeljsko »Jutro« je obširneje poročalo o krasno uspelem zletu beograjske sokolske župe. Pri svečanosti so sodelovali tudi bolgarski »Junaki«. Vršile so se IV. tekme za meč kralja Aleksandra in pri teh tekmah so dosegli naši Sokoli najčastnejši uspeh. Prva vrsta Ljubljanskega Sokola je dosegla prvenstvo s 5.902 točkama, druga vrsta Ljubljanskega Sokola pa 5.362 točk. Šele tretje mesto je zasedla beograjska vrsta, ki je dosegla 5.340,5 točk. Med posamezniki je bil prvi br. Neli Zupančič, član Ljubljanskega Sokola, ki je dosegel 992,5 točk. Tudi drugo mesto je odločno zasedel član Ljubljanskega Sokola br. Janez Malnaric z 965,5 točkami. Tretji pa je Josip Kujundžić iz Novega Sada z 944,5 točkami.

Prvo vrsto Ljubljanskega Sokola tvorijo bratje Neli Zupančič, Miroslav Gregorka, Milan Malnaric, Milan Potokar, Ivko Pustiček, Edo Slanina, Miloš Skrdinšek in Edo Antosiewicz, — več jih je med njimi, ki so se izkazali na mednarodnih telovadnih tekmah. V drugi vrsti pa

so bili bratje: Marjan Skrbinšek, Bojan Šega, Alfred Grobler, Gojmir Južnič, Robert Valand, Vlado Kravos in Oto Vilman, sami mlajši tekmovalci, ki se bodo stopnjo razvili prav tako v odlične borce.

S takimi uspehi si je Ljubljanski Sokol že četrtič priboril najvišje sokolsko odlikovanje: meč kralja Aleksandra. Tekmovalci zatorej v polni meri zaslužijo, da jim Ljubljana ob njihovem povratku izkaže polno priznanje. Župna uprava in uprava ljubljanskih sokolskih društev so izdale naslednji proglas:



Prvak br. Neli Zupančič

— Bratje! Sestre! Naši zmagovalni vrsti se vrnejo danes ob 20.24 iz Beograda v Ljubljano. V smislu sklepa meddruštvene seje jima priredi Sokolstvo svečan sprejem. Zato pozivamo članstvo vseh ljubljanskih sokolskih društev, da se udeležijo sprejema polnoštevilni. Zbor članstva v krogih s prapori kakor tudi onega v civilu z znakom na letnem telovadščiku ljubljanskega Sokola v Tivoliju ob 19. uri. Zdravo!

Prve medzletne tekme članov in članice Jugoslovenski sokolski savez priredil leta 1925. na Vidov dan. Zmagovalni vrsti v višjem oddelku je Viteški kralj Aleksander namenil Dušanov meč. Takrat je zmaga vrsta Ljubljanskega Sokola v naslednji postavi: Pehani Gojmir (vodnik), Gregorka Boris (namestnik), Srečko Sršen (prvak), Ljovce Vrhovc, Kajetan Kavčič, Stane Žilič in Vlado Orel. Viteški kralj sam je želel videti zmagovalno vrsto in uprava dvora je pozvala starostu JSS v Beograd, da se je dogovoril o poteku slavnostne predaje meča, katerega so potem prekrstili v meč kralja Aleksandra I. Sestavljeno so bili statuti in zapisani na pergament. Ena glavnih in važnih točk teh statutih je, da je Aleksandrov meč stalno prehodno darilo, katero si pribori sokolska vrsta včlanjena v Jugoslovenskem sokolskem savezu. Kralj sam je priznal borbenost jugoslovenskega Sokolstva in njegovo stremeljenje navzgor, zato se je odločil za meč in ne — kakor je prvotno nameraval — za ščit, ki je simbol pasivnosti in obrambe. Meč je dragoceno umetniško delo, na njegovem rezilu je od prve zmage dalje vrezano ime zmagovalca: Ljubljana—Matica. Prva slavnostna predaja meča v Beogradu je bila veličastna. Bilo je na nedeljo 1. aprila dopoldne 1926. v beograjskem narodnem gledališču, ko je bil meč izročil deputaciji sokolskega starešinstva in Ljubljanskega Sokola ob prisotnosti viteškega kralja Aleksandra, vsega dvora, diplomatskega zbora, vladne in občinske. Takrat je Ljubljana priredila zmagovalcem ob povratku prirečen sprejem. Zdal ko se je zmaga obnovila že četrtič, je častna dolžnost vedno sokolske Ljubljane, da izkaže zmagovalnim bratom vso svojo ljubezen.



ni prezir namenjene postaje. Da odpomo- re vsemu temu, je uprava ljubljanske cestne železnice začela uvajati nov aparat, s katerim so vse take nepravilne odstranjene. Ker aparat avtomatično javlja naslednjo postajo. S tem je razbremenjen sprevodnik, istočasno pa tudi potnikom ni treba ogledovati iz voza, kje se trenutno nahajajo, temveč kratkoma pogleda vsak na aparat, ki je nameščen v notranjosti voza. Aparat je lično izdelan ter istočasno izkoriščen tudi kot reklamna naprava. Plošča z napisom postaje, ki se pri javljanju

nove postaje spremeni, je na hrbtni strani opremljena s reklamo, kar je posebno za trgovce izvanredne važnosti, saj je točno znano, da so dosežani načini reklam že zastareli, ker so se pač potniki nanje že navadili in jih ne zapazijo več. Na ta način je v aparatu izrabljen vsak del s koristno napravo.

Taki aparati bodo zdaj uvedeni v vseh vozovih ljubljanske cestne železnice, s čimer bo občinstvu kakor tudi pridobitnim krogom gotovo ustreženo. Ta novost je uvedena že v večini kulturnih držav.

Avtorskoppravna posredništva

Tantieme za javne glasbene in dramske prireditve

V amfihu uredbe z zakonsko močjo o avtorskoppravnem posredništvu z dne 23. decembra 1. 1936, odnosno pravilnika o natančnejših določbah za avtorskoppravno posredništvo (Službeni list za dravsko banovino z dne 10. II. letos) so prenehala določanja avtorskoppravna posredništva poslovalci 26. maja 1. 1937. in je minister za prosveto z odločbo z dne 26. maja 1. 1937. (Službeni list za dravsko banovino z dne 12. t. m.) poveril s posredništvom: za glasbena dela Udrženje jugoslovenskih muzičkih avtorov (UJMA) v Zagrebu in za dramska dela Udrženje jugoslovenskih dramskih avtorov (UJDA) v Beogradu.

Vodstvo poslovalnice obeh združenj za dravsko banovino je v Ljubljani, in sicer za bivšo ljubljansko oblast (srezi Črnozemelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Ljuba, Ljubljana, Logatec, Novo mesto, Radovljica in škofja Loka) v Ljubljani, Lj. 29 (telefon 39—13), za bivšo mariborsko oblast (srezi Brežice, Celje, Lenda, va, Dravograd, Gornji grad, Laško, Ljutomer, Maribor levj breg, Maribor desni breg, Murska sobota, Ptuj, Slovenjgradec, Konjice in šmarje pri Jelšah) v Ljubljani Resljeva cesta 13/I (telefon 20—74). Poslovalnici uradujeta do nadaljnjega od 8. do 14. ure.

Tarifo za glasbena dela za čas od 27. maja do 31. decembra letos je odobrilo ministrstvo za prosveto 7. t. m. (Službene novine, št. 131 od 14. t. m.; Službeni list za dravsko banovino št. 50).

Banska uprava dravsko banovine je že z razpisom z dne 25. maja letos opozorila podrejena sreska načelstva in druge na določila paragrafov 14. in 15. citiranega pravilnika ter odredila, da morajo vse kopracije, društva in drugi, da se izogone kazenskim posledicam 48. in sledečih paragrafov zakona o zaščiti avtorske pravice z dne 25. januarja 1. 1935. (Uradni list št. 24) zaprositi pred izvedbo svojih prireditev za dovoljenje pristojne avtorske poslovalnice.

Prireditelji naj naslovijo svoje prijave na zgoraj navedeni poslovalnici s priložit-

vijo sporeda in dveh izvodih in znamke za odgovor. Poslovalnice prijave takoj rešijo ter pošljejo polnočnice za vplačilo točno po odobreni tarifi določene avtorske tantieme. Šele na podlagi odrezka poštne polnočnice kot dokazila za izvršeno vplačilo bodo izdala krajevna uprava (policijska) oblastva dovoljenje za določeno prireditev.

Za stalna javna glasbena izvajanja po radijskih aparatih, gramofonih, klavirjih in drugih glasbenih instrumentih, kar se izvaja po gostilnah, hotelih, kavarnah, avtomatskih bifejih, kopalnicah in na podobnih prostorih, so določeni v tarifi mesečni pavšali. Lastnik lokala mora skleniti z avtorskoppravnim posredništvom po poslovalnici posebno pogodbo, katero predloži poslovalnici delegatu ministrstva za prosveto v odobritev. Vendar mora dotični pavšal za tekoči mesec takoj vplačati po polnočnici posredništva, ostale mesečne pavšale pa najkonec do 1. vsakega meseca. Plačila tantiem v gotovini katerekoli so nedopustna in za posredništvo neveljavna. Natančnejša zadevna določila kakor tudi določila glede o izvajanjem programu vsebuje pogodba. Analoga določila veljajo tudi za avtorske honorarje dramskih avtorjev.

Sreska načelstva, policijske uprave, občinske uprave imajo strog nalog, da ne izdajajo dovoljenj za prireditev in za stalno javno igranje, dokler prireditelji in lastniki lokalov niso zadostili zgornjim določilom. Ker se po paragrafu 49, zakona o zaščiti avtorske pravice kaznuje prekršitev avtorske pravice z denarno globo 1000 do 60.000 Din ali z zaporom od 1 do 6 mesecev je v interesu vseh prirediteljev in lastnikov lokalov, da navedena določila natančno upoštevajo.

KRONICEN KATAR

»Zadnje čase te vidim z neko žensko. Kdo pa je to?«
»Kroničen katar.«
»Kaj pomeni to?«
»Z lahkoto sem jo dobil, zdaj pa se je ne morem otresti.«

Da, malo življenja je to, preveč tišine. Večno isti zvoki — kukavice, murni, žolne, klepanje kose, jok dece, kokodakanje kokoli.

Morda ta tišina postane moreča, ko se ji človek privadi. Meni se zdi, da se je nikdar ne bi navadil.

Ob koncu vsi »cintor«. Sto lesenih križev, podobnih drug drugemu, z zabrisanimi imeni in enakimi smrekovimi venci, ki so že davno brez iglic. Samo eno ime, na edinem kamenitem spomeniku je vklesano razločno:

Mošon Ivan, iz Otovca, mro 10. febr.

In spet pelje cesta po hribu, na eno stran gozdovi in brezštevila rdečih jagod ob tleh — na drugo njive, položene po hribih, dreve in hiše. Bele zidane z rdečimi krovji; črne, s slamo križe kočice.

Bodoni. Zadaž cerkev, obsijana od sonca. Od tod ni daleč do Lemerja. To je Lemerje: zidane kmetije, po njihah sledovi poplave, žito poležano. Po cesti gre dekle, z otrokom v naročju. Stiri leta je bila v Franciji. Tam je dobila otroka. Z njim se vrača domov na Goričko.

Ob Lomerju hribi prenehajo. Od tod proti Soboti teče cesta po ravnam.

Belina in domačino hiš v Brezovcih in Predanovcih presunja. Na oknih in pred hišami cvetijo rdeče rože, vrtnice, lilije. Dva vrta — Brezovci in Predanovci. Izraz hiš je skoraj podoben izrazu živega človeka, ki je dober in se smeji. Dve štorčki letata nad Predanovci.

V Černelavcih je vpitje. Goli ciganci se pade po cesti. Ciganke vreščijo. Nekdo joče. Pet, šest črnih ciganskih hiš. V oknih ni stekla, v njih se tu in tam prikaže ciganska glava. Nam se zdi čudna ta soseska s cigani, — Černelavčani so se je privadili. Lepa je prekmurska zemlja, toda tudi v njej, kakor povsod drugod, je dovolj hudega. Morda cigani niso njena največja šiba.

Nedaleč se beli Radgonska cesta. Sprejda se že vidi Szaparyjev gozd in dolga vrsta hiš — Turopolje, siromašno sobosko predmestje.

Katarina Špur.

Gorenjski Sokoli —

10. in 11. julij bosta velika vaša dneva!

V dneh 10. in 11. julija se bodo zbrali na vročih jesenjskih tleh Sokoli s kranjske in sosednjih bratskih žup, da pred široko javnostjo položijo račun svojega telesno-vzgojnega dela. To bo peta sokolska prireditev velikega obsega, ki so se od ustanovitve domačega Sokola vršile na Jesenicah, leta 1905. je bil delni zlet Slovenjske sokolske zveze, ki je odlično uspel. Javna telovadba se je vršila v Milanovem logu in ji je prisostvovalo na tisoče ljudi iz raznih delov Slovenije. Leta 1910. je bil zlet gorenjskih sokolskih društev, l. 1924. in 1930. pa zleta gorenjske sokolske župe, ki sta pokazala velik napredek telesno-vzgojnega dela.

Malokatero sokolsko društvo v Sloveniji se je moralo boriti s tolikimi nasprotniki in težavami kakor Sokolsko društvo Jesenice. Kljub velikim oviram, ki so se mu stavile nasproti, pa Sokol nikoli ni klonil, temveč je poglobil in pospešil svoje telesnovzgojno, kulturno in nacionalno delo. Osobito v zadnjem času ko se od znanosti strani brez vsakega poudarka sokolstvo blati in napada na razne grde načine, so se sokolske vrste še močnejše strnile okoli voditeljev. Veter je odhpal plev in prezračil sokolske vrste. V takem vetru se Sokoli počutijo dobro, saj so vajeni borb in viharjev iz časov pred vojno, o katerih bo naša zgodovina pisala še posebna poglavja.

Prijave za to veliko sokolsko prireditev so v polnem teku. Župni strokovni odbor je za jeseniški zlet predpisal posebne proste, skupinske in orodne vaje, kakršne se še niso izvajale na Jesenicah. Zelo lepe in težke so skupinske vaje moškega nara-

ščaja z dolgimi ter skupinske vaje ženskega naraščaja s kratkimi palicami. Vaje je sestavljal znani strokovni župni podnačelnik brat Tone Buh z Jesenic. Člani pa bodo nastopili v raznih pancignih lahke atletike s simultanimi vajami hkratu na šestih bradlih ob spremljevanju godbe.

Vsi oddelki bodo nastopili pri krasnem zletnem prizoru »Domovini zdravje«, za katero je napisal besedilo župni starešina brat Jaka Spicar. Na zletu bo nastopil močan oddelek vojakov I. planinskega pešpolka iz Mojstrane, ki bo izvajal posebne vaje, vojaška in sokolska godba pa bosta priredili koncerte. Spored župnega zleta je zelo obsežen in bomo o njem še govorili.

Javni nastop bo na igrišču SK. »Bratstva« ki je eno najlepših urejenih v Sloveniji. Postavljena bo velika, stalna, 30 metrov dolga in pokrita tribuna, na kateri bo 18 lož in 400 sedežev. Pod tribuno bodo garderobe za nastopajoče oddelke, dalje okrepčevalnice, soba za paznika in prhe. Tudi v ostalem bo igrišče smotrno urejeno za nastope in vadbo vseh panog sodne telesne vzgoje.

Sokolsko društvo Jesenice vabi na svoj veliki praznik vse, ki so stali ob njegovi zibelki, se v njegovih vrstah udeležovali se borili in trpeli. Pridite vsi, ki čutite z nami, ki ste istih misli, imate iste cilje in smotre in tudi iste nasprotnike. Pridite, mi vam desnice prožimo v bratski pozdrav. Strmili se bomo v dolge kolone in skupno manifestirali za našo stvar. Po našem mestu bo odmevala pesem sokolskih legij: »Le naprej brez miru za sokolskim praporom!«

Blizu dva milijona za prenovljenje šempetra

Šempetrski župljani odklanjajo splošno obvezno davščino

Ljubljana, 21. junija.

Zadnja leta izpričuje Ljubljana vsega znanjmanja vreden razvoj, tudi kar se tiče njenih cerkva. Po svojevrednostno monumentalni Plečnikovih zgradbi v šiški je zrasla nova župna cerkev sv. Cirila in Metoda ob starem Sv. Kristofu in v bežigraskem okraju se je po zaslugi župnika patra Zakrajška, ki je izredno delaven in podjeten mož, razvilo versko življenje, za kakršno lahko Bežigradce zavajajo farani vseh drugih, starejših in slavnostnih župnij. Da prenovitev starinske cerkve sv. Florijana po novodobnih Plečnikovih načrtih niti zraven ne štejemo, naj omenimo samo še zgradbo dveh novih cerkva, na Kodeljevem in Mostah, ki so ju verniki zgradili prav v najtežjih letih gospodarske krize in ki tvorita po vsej prišli prve skromne početke dveh novih predmestnih far. Na tem koncu se Ljubljana izredno hitro razvija, in ker je šempetrska fara največja izmed slovenskih župnij — pod njenim zvonom živi okrog 26.000 vernikov, to se pravi, več, kakor jih šteje vsa kotorska škofija, — je razumljivo prizadevanje cerkvenih krogov, da ustvarijo na njenem preobširnem področju več manjših novih enot.

A odkar je Šempeter dobil novega dušnega pastirja v osebi mladega, vzpodbudnega g. Košmerlija, se je pričelo živahno gibanje tudi na sedežu fare same. Novi župnik, ki si je očitno vzel podjetnost svojega prednika, pokojnega župnika Petriča za zgled, je takoj po svojem ustoličenju začel akcijo za prenovitev impozantnega cerkvenega poslopja. Zunanje lice cerkve je v zadnjih letih kljub znatnim dohodkom, ki jih ima šempetrska župnija, ostalo precej zanemarjeno in vsakdo, ki ga pot zanese mimo, bo moral priznati, da je hiša božja potrebna novega ometa. Razen tega je obnova potrebna tudi streha, ki naj bi bila po župnikovi zamisli namesto z opeko, kakor doslej, krita z bakreno pločevino. V načrtu pa so še nekatera notranja popravila, tako da je ves proračun, kakor se privojuje, nanesel lepo vsotico 1.800.000 dinarjev. Šempetrska cerkev med svojimi verniki farani sicer ne pogrša velikodušnih darovalcev. Tako je neki dohodnik že

naklonil 30.000 din, neka druga dobrotnica prav tako 30.000 din, neka premožna gospa pa je obljubila kar 400.000 din. Ti zneski bi bili sami po sebi sicer že več kot dovolj za stroške, ki bi jih zahtevala ureditev zunanjega lica cerkve in streha. Po proračunu, ki ga je napravil neki stavbenik, bi znesli namreč ti stroški — če bi bila streha dobra iz opeke — največ kakšnih 150.000 din. V proračunu za 1.800.000 din mora biti določenih vsekakor še lepa vrsta gradbenih del, saj je n. pr. cela nova salezijanska cerkev na Kodeljevem z vso notranjo opremo vred, veljala okrog 2 milijona din.

A tisto, kar je šempetrskim župljanom najmanj všeč, je način kako se po privojevanju nekaterih namerava zbrati denar, potreben za prenovitev njihove župne cerkve. Medtem ko so salezijanci za svojo hišo božjo na Kodeljevem nabrali v obliki prostovoljnih prispevkov med verniki samimi in bo na ta način tudi upravitelj v Mostah skušal zbrati sredstva za novo zidano župnišče ob leseni cerkvi, naj bi šempetrski župljani krili stroške za svoj župni cerkev na ta način, da bi se uvedla splošno obvezna davščina v obliki 10% določi. Takšna ureditev zadeve bi sicer utegnila biti v soglasju z določili davčnega zakona in bi se pri sedanjem stanju stvari dala mogoče tudi v praksi izvesti. Vendar pa bi takšna rešitev vprašanja v velikem delu prebivalstva naletela na vsej priliki na velik odpor, zlasti še spričo dejstva, ker je cerkev sama dovolj bogata, in kakor kažejo zledi, je tudi med župljani dovolj premožnih, iskreno vernih ljudi, ki so pripravljani, šteti za cerkev denar. Šempetrski župljani zato žele iz vsega srca, naj bi se vsa zadeva uredila na miren, razumen način tako, da bi gradbeni program domačih cerkvenih činiteljev ne zavzemal obsega, ki prehaia gospodarske razmere manj imovitega dela prebivalstva, da naj bi se gradbena dela oddala z javnim razpisom, sredstva za kritje stroškov pa naj bi se, kolikor bi bilo to še treba, zbrala v obliki prostovoljnih prispevkov.

Kakršenkoli pritisk, ki bi ga skušal v tem pogledu kdo vršiti na davkoplačevalce, pa utegne imeti za mir v župnji in za

cerkev samo nevshečne posledice. Uvedba nove davščine bi bila v tem predmestju, v katerem prebivajo po večini srednji in nižji državni in drugi javni uslužbenci, še toliko manj popularna, ker velja med njimi že znižanje plač državnih uslužbencev kot ena najhujših davčnih obremenitev za male ljudi.

Novost naše cestne železnice

Vsakemu je dobro znano, kakšne nepravilike in kakšni nesporazumi nastanejo pri cestni železnici zaradi nejavljenja ali ne-



razumljivo javljene postaje. Vsak je skušal že sam na sebi posebno pozorni, ko zledene okna ali v dežju in viharju, koliko truda in pozornosti je moral posvečati, da

Poletna pot čez Prekmurje

Murska Sobota, 20. junija

Pogosto smo se ustajali. Neki na položnem hribu nad Otovci se je odprl krasen razgled. Na tej strani hriba Otovci, globoko v kotlini raztresene hiše. Graba in log nad njo molčita o zgodbi Matije Horvata. Negredlen log. Po sredi gre cesta. Če se namenite proti temu gaju, Vas bodo spodaj, v Soboti, opozarjali, da ne krenite nikamor s ceste. Mnogo stez križa gozd. Če krenete vanj, ste izgubljeni. Dva dni lahko tavate in iščete izhod, našli ga ne boste.

Ena teh stez pelje v Otovce. Ob njej se rdečijo jagode. Mokre veje Vas plaziijo po obrazu. Deževalo je. Iz kotline, v kateri leže Otovske hiše, se dviga megla. Sliši se klepanje kose. Petelinov kikrik. Kokodakanje kokoši in vpitje otrok. Razrite stee, po katerih se ob deževju vali umazana voda, pomešana s ilovico, gredo strmo navzdol. Nikjer nobenega človeka. Strahotna tišina je tu zgoraj. To so Otovci. Sem je prišel lani Matija Horvat iz ujetništva v Rusiji. Matija Horvat je bil vendar uradno proglašen za mrtvega. Že 1924. leta. In potem je prišel — neznanosko dolga pot iz Sibirije do Otovca. Prišel je živ. Vsa otrok v Otovcih ve, da »jih jihova žena neščee«. Saj ste čitali pretresljivo zgodbo vojnega ujetnika, ki je po mnogih letih trpljenja in blodenj našel na svojem domu svojo ženo s tujim človekom in tujimi otroci. Morda si je Matija Horvat včasih zaželel nazaj v Sibirijo. O tem pa bori ne vedo ničesar povedati. Ko sem slučajno šla tod skozi, sem pa razumela, da bo pravica težko našla semkaj. Tu so hiše skuče. Na oknih so cvetlice. Na dvoriščih gnoj in ilovica. Stene so pobeljene. Ob hišah se začnejo črešnje.

To je na eni strani hriba. Na drugo stran se odpira razgled na položne hribe — ti so v soncu in po njih so posejane hiše in cerkve. Hotela bi imeti tako sliko v sobi na zidu. Nekaj je v njej, kar priklepa očnase z neodoljivo močjo. Tu je Stvarnik moral doživeti eno svojih močnejših navdihnenj.

Daleč ob cesti se vlečejo smrekovi gozdovi. Gori proti madžarski meji. Malo ljudi srečate tod. Dve deklici ženeta krave nekam gori.

— Dober dan! —

Človek, ki napravljiva vtis tihotapca s saharinom nas je samo pogledal, odzdravil ni. Najbrž ni razumel slovenskega pozdrava. Utrujenost se mu pozna po vsem telesu. Zdel se mi je eden tistih značilnih pešev, ki jih srečujete vsepovsod po Goričkem.

★
Iz Vidovca ni daleč do tromeje. Otroci iz Otovca hodijo semkaj v šolo. Težka mora biti ta pot pozimi, ko leži v gaju sneg in pokriva vse breg in vse stee. Na bližnjem hribu stoji siva koča z raztrgano streho. Vihar je odnesel slamo in sedaj se vidijo gole late, kakor rebra sestradanega konja. Morda tam ne stanujejo več ljudje. Spodaj so posejane zidane hiše in okrog njih polja. Žito in koruza. Nekaj vinogardov. Tu se cepi blatna cesta nazaj proti Soboti. Strmo navzdol proti Kovačevcem. Srečujemo šolarje. Blatni so. Postajajo in dolgo gledajo za nami. Morda je dogodek, da so v ta kot njihove zemlje prišli ljudje iz drugih krajev. Bog ve, nemara so Slavi? »Tan prejk« — onostran Mure — so Slavi. Zopet smreke, kukavice, sviranje murnov in klicanje žolne v smrečju. Tišina. Smreke diše.

Tudi tu smo se morali ustaviti. Tudi tu so nam povedali, da je šlo mnogo ljudi v Francijo in Nemčijo. Da iz Nemčije pišejo »ka slabo« in da so se nekateri že vrnili. Tudi tu so nam dali črešnje in nam povedali, da je pot navzdol slaba.

Tam sta stala dva mlada človeka, ne daleč od ovinka, kjer so možiki in ženske kopalni cesto. Morda sta bila učitelja. Videla sem, kako so se njuna lica zjasnila, ko sta nas ugledala.

— Lepo je tu, ne? —

— Lepo? —

Smejljate se: Nam se pa nič ne dopade... Poizkusite tu živeti....

Domače vesti

* **Vojni muzej v Beogradu** je v dobri polovici meseca odpravljen, obiskalo 70.000 ljudi. Med posetitelji je raznih krajev so tudi taki, ki prinašajo upravnih vojnega muzeja spomine na balkansko in svetovno vojno ter na razne važne dogodke. Tako se lahko reče, da se naš vojni muzej izpopolnjuje ob marljivosti in požrtvovalni sodelavosti naroda. Oddelek blagopokojnega kralja Aleksandra, ki vsebuje dragocene spomine na njegovo življenje, delovanje in tragično smrt, je dobil te dni nov priradek. Kipar Ivan Meštrovič je upravnemu muzeju poklonil lepo sliko kralja Aleksandra, katero je nedavno dovršil. Zdi urejujejo v muzeju nov paviljon, v katerem bodo zbrani vsi spomini na vojno pred letom 1912 in kjer bo prikazan tudi ves razvoj nekdanje srbske vojske do izbruh balkanske vojne.

* **Počitniške stipendije** za Čehoslovako. Kar vsako leto, je tudi letos francosko pravno ministrstvo razpisalo nekaj stipendij, ki naj omogočijo javnim delavcem iz Jugoslavije, zlasti profesorjem, da prebijejo v počitnicah par mesecev v Franciji. Se izpopolnjuje v francoskih in boljše spoznanje francoske razmere. Od Slovencev so letos dobili stipendije novinarji Božidar Borko in Ruda Jurček ter publicist dr. Edvard Konec iz Ljubljane, profesor Fran Zwitter iz Ljubljane, Tone Grad iz Kočevja, ga. Kovac iz Novega mesta ter Janko Kotnik in Josip Karba iz Maribora.

* **Počitniške stipendije** za Čehoslovako. V smislu svoječasnega sporazuma med Jugoslavijo in Čehoslovako je pravno ministrstvo razpisalo 25 stipendij za počitniško bivanje jugoslovenskih profesorjev in dijakov na Českem. 5 stipendij po 4.000 Din je določenih za profesorje srednjih šol, 10 stipendij po 3.000 Din za slušatelje visokih šol, 10 stipendij po 2.500 Din pa za dijake višjih razredov srednjih šol. Prošnje je treba preko pristojnih direktorjev, odnosno rektorjev vložiti na splošni oddelci ministrstva prosbe do 5. julija. Priložiti je treba fotografijo in kratek življenjski opis dosedanjih študij. Prednost imajo osebe, ki so se že aktivno udeleževale pri delu za kulturno zbiranje med Jugoslavijo in Čehoslovako.

Najlepše darilo

za pridno dijakinjo ali dijaka je Fotoaparati katera kupite najceneje pri

Foto Tourist Lojze Šmuc-u
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.
ali v podružnici PRESERNOVA 9.

Cadet Box
vel. 4,5 x 6 s tremi filmi
samo Din 99.—

Bolda ali Kodak s opt. 1.6.3 samo din 290.—
Balda z opt. 1.4.5 din 400.—
Balda Compur 1.4.5 din 720.—

* **Poroka**, v nedeljo se je poročil v Ljubljani g. Maks Pavšič, metar »Jutrca« z gđc. Olgo Perharcovo iz Divače. Želimo mlademu paru obilo sreče!

* **Zrelostni izpit** so napravili na III. drž. rečni gimnaziji v Ljubljani: Baš Uroš, Buh Franc, Cocron Friderik (oprosčen ustnega izpita), Čibek Vincenc, Čufer Karel, Dettler Elhard, Devetak Miroslav, Fajdiga Milan (oprosčen ustnega izpita), Ferdin Ivan, Frumen Ernest, Haszlakevitz Valdemar, Jeglič Protazij, Kaiser Franc, Klum Otmar, Kos Marjan, Leitgeber Vladimir, Lobnikar Albin, Mišić Mihael, Nadrag Janez, Novak Janko (oprosčen ustnega izpita), Rabič Marjan, Rus Ernest, Scholz Leopold (oprosčen ustnega izpita), Sedlak Dušan, Soban Dušan, Špan Ivan, Stare Zlatan, Šilbar Mirko, Štefančič Pavel, Subic Stojan, Svigelj Anton, Tavčar Danilo, Trost Janez, Vahtar Zdenko, Vilfan Sergij (oprosčen ustnega izpita), Weiss Božo, Zalokar Maksimilijan, Zgonc Alojzij, Zver Avgust, Mežnarčič Silvester (privatni), Trček Stanislav (privatni).

* **Pri neredni stolici, napihnenosti črevesja** zaradi zaganjanja, odvaja naravna »**Franz-Josefovica**« grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. V zdravniški praksi se uporablja »**Franz-Josefovica**« naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

Stara Ljubljana izginja

V juliju bodo podrli tudi hotel »Slon«

Ljubljana, 21. junija
Ista usoda kakor na Marijinem lrgu Lasnikovo hišo, ki bo še la mesec do tati po drža, čaka drugi mesec tudi hotel »Slon«, najstarejši v našem mestu. »Slon« ima za seboj kar pestro zgodovino. V srednji Ljubljani se dviga med Prešernovo in Franciškansko ulico s pročeljem na Tyrsevo, prej Dunajsko cesto. Pred prevratom se je nazival »Hotel zum Elephanten«. Po njem se je imenovala tudi sedanja Prešernova ulica »elefantna gata« in Slonove ulice. Še preden je bila zgrajena im pozantna palača Ljubljanske kreditne banke, kjer je stalo oplankano vojaško oskrbovališče, je hotel »Elefant« z daleč vidnim napisom takoj postal očiten vsakemu tujcu; zlasti številni trgovski svet se je zbiral v restavraciji, kavarni in v hotelu. Tam so se sklepale vsakovrstne trgovske kupčije in stišal si lahko mnogo hvalisanja o solidnosti starih Ljubljanskih trgovcev. Prenevali so navadno ondi tudi mnogi odlični veliki raznih kategorij, ki so prihajali v Ljubljano po raznih opravilih, hotelska knjižna ima zabeleženih v dolgi dobi svojega obstanka marsikatero visoko osebnost. In slovenski pravki, zlasti s podelitvejo so se shajali v notranjih prostorih, kjer je padla marsikatera odlična beseda v prid slovenskemu narodu. Po kojini moneizor Tomo Zupana je trdil, da se je med slovenskimi gosti svojčas nič kolikokrat sukal tudi dr. France Prešeren. Nekdaj so rekali te gostilni »Pri Mokarju«. Vhod je bil iz »Elefantove« ulice, kjer je vial nad vrati izveze s slonovo sliko. Pripovedoval o izvoru hotelskega imena sega daleč v 16. stoletje. Mično zgodbo o tem razlaga zgodovinar Ivan Vrhovnik: Ko je korcal leta 1552. v spremstvu nad-

* **Na umetniški akademiji v Zagrebu** je bil diplomiran z odličnim uspehom Edvard Salesin iz Trbovelj, Čestitamo!

* **Pet in trideset let** prosvetnega dela v Metohiji ima za seboj učitelj Peter Petrovič v Peči. Za pokrajno, kakršna je Metohija, je ta jubilej nekaj izrednega. Dolga leta je učitelj Petrovič izvrševal svoj poklic pod tujim jarmom, učiteljeval je že takrat, ko še ni bilo nikjer nobene srbske šole in dolga leta je bil sam vodja vsega prosvetnega in nacionalnega dela. Bilo je še pod tujjo oblastjo, ko je v Pristini uredil tiskarno, ki ni tiskala samo ogromne učne pripomočke, ki jih je dopuščala oblast temveč je na skrivaj med ljudstvom razširila nebroj brošur in letakov. Po osvoboditvi je Peter Petrovič osnovni šoli v Peči priključil rokodelsko šolo za učenje. Iz te šole so odšli dobri mizarji, književski in rezbarski obrtniki. Pri vsem svojem napornem šolskem in prosvetnem delu se učitelj Petrovič udeležuje tudi kot pisatelj. Učitelj iz Peči in okolice so mu lepo čestitali k jubileju.

Nederlandsche Reisvereeniging potrjuje, da oni **adeleženici izleta na Grossvenediger, ki so uporabljali TSOHAMBIA PII,** niso dobili nikakih opaskin od solca. **Drogerija Gregorič dr. s. o. s., Ljubljana, Prešernova ulica 5**

* **Prometna nesreča s hudimi in čudnimi posledicami**. Iz Banjaluke se je vozil proti Jajcu banjaluski zdravnik dr. Vranješević s svojim novim motokocilom, v prikolici pa je sedel uradnik bolnišnice Grabovac. Zdravnik je pravilno vozil, cesta pa je bila polna kmetov, ki so se vračali s sejma. Motokocilist je neprestano dal znake, videl pa je, da se neka skupina kmetov noče ogniti. Še preden je mogel vozilo ustaviti, se je pripetila nesreča. Motokocil je zavozil v gručo kmetov in enega povozil. Tudi zdravnik se je pri padcu hudo poškodoval. Njegov spremljevalec, ki je srečno padel iz prikolice, pa je obkoljen od razjarjenih kmetov, skočil v reko Vrbas ter jo preplaval. Na drugem bregu pa ga je čakala druga skupina kmetov ter ga napadla s gorjanci. Uradnik Grabovac je skočil še enkrat v vodo in vsega skupaj je moral trikrat reko preplavati, preden je našel na nekem bregu v grmovju zavetje pred napadalci. Ponesrečenega zdravnika in povoženega kmeta je neki avtomobilist odpeljal v banjalusko bolnišnico. Zdravnikove poškodbe so nevarne.

* **V štirih dneh** dve smrtni žrtvi v rudniku Trepič. V velikem rudniku Trepič pri Kosovski Mitrovici ujavajo angleški podjetniki moderne naprave, a zaradi preneglega dela in pa zaradi tega, ker ni dovolj po-krbljen, da bi bila usposobljenost delavcev v skladu s tehničnimi pridobitvami, se je pripetilo že več hudih nesreč. Pred štirimi dnevi je izgubil življenje rudar Vinko Levčar. Padel je med vagona janske železnice, ki so ga zmečkali. Ko se ni končala preiskava o tej smrtni nesreči, pa je zdaj izgubil življenje 19letni rudar Dušan Vesić. Padel je v globok rov iz prepolne dvigalne naprave. O Levičarju zatrjujejo, da je bil šele pred nekaj dnevi premešen iz rova k janski železnici in da ni imel priložnosti za izvežbanje v tej novi službi.

* **Montecatini**. To slavno kopališče in letovišče leži na progi Pisa-Pistoja in ima zvezo s Turinom, Milanom, Benetkami, Rimom in Parizom. Leži v lepi dolini med vinogradi in nasadi oliv ter ima zelo prijetno podnebje. Mesto samo je moderno ter ima prekrasne vrtove in parke. Kopališče, sezona je od 1. aprila do 30. novembra. Kopališče ima mnogo mineralnih vrelcev, od katerih so nekateri tudi radio-aktivni. Urejeno je za najrazličnejše kure, ima pa seveda tudi najmodernejša naprave za elektroterapijo, radioterapijo, termoterapijo, itd. Mineralni vrelci nudijo učinkovito sredstvo zoper bolezni želodca, drobovja, jeter in zoper razna druga obolenja. V tem kopališču in letovišču na imajo seveda tudi zdrav rastline najboljše oddih in okrevanje. Na razpolago so najmodernejši hoteli in mnoge gostilne, kjer imajo goste oskrbo po najrazličnejših cenah. Na razpolago so tudi gladišče koncerti, konjske dirke, sportske igrice, užitke pa nudijo tudi izprehodi na vse strani.

vojvode Maksimilijana iz Trsta, kamor je prispel iz Španije, privratali tod opazovani slon, je vzbujal povod, koder so ga vodili. Velikansko začudenje. Z okoliščin vred je bila takratna Ljubljana, ki menda prej še ni videla živčega slona, vsa iz sebe, ko je tical obdruževani in zanimivi velikan po mestu. Usilavil in potival je baje tam, kjer stoji zdaj hotel »Pri sloncu«. Odvedli so ga potem na Dunaj.

V »Novicah« iz l. 1860 čitamo, da so okrog l. 1818 Ljubljanci kazali »Pri Mokarju« slona, ki mu je bilo ime »Misabac«. Ta priimek se je prijel imenovanemu gostilni in ji je ostal nekako do srednje preteklega stoletja. Misabac je poudarjal v Benetkah, kjer so ga ustrelili. Med ljudstvom je bilo ukoreninjeno ime te gostilne »Pri Mokarju«, ki pa je danes že pozabljeno. Sredi 18. stoletja je »Pri sloncu« krmilil Ferdinand Mrvec (Merwetz). Leta 1779 je prešla hiša v last Jere Maliceve, ki jo je štiri leta pozneje odstopila meščanu, gosliničarju Josipu Savinku, ženinu svoje hčere. Savinkova rodbina je tu gospodarila do l. 1822. Pozneje je kupil »Slonac« na dražbi Blaž Zalokar (Salhofer), kot posestnik pa mu je sledil Josip Zalar (Saller), ki mu je dal sedanjo obliko, ko ga je v letih 1856 do 1858 dvignil za nadstropje. Kopališče je pridelil že leta 1853. Zalarjev sin Josip je umrl v mestni občini 16. avgusta l. 1882 star 39 let. Bil je jako nadarjen in je govoril poleg slovenskega nemški, latinski, francoski in angleški. Sloval je kot srečen krasopisec. Prešernov »Kralj pri Savici« je kar leno napisal za londonsko razstavo. Bil je obenem izvrsten fotograf. Malo prej je bil vdan pijači, ki ga je ugonobila. Zapravil je bil vse premoženje in končno podlegel jetiki, kakor stoji

* **Novi grobovi**. V ljubljanski bolnišnici je umrl po kratki bolezni g. Leopold Avšič, zvaniknik drž. železnice. Pogreb vzornega moža in očeta bo jutri ob 17. — Umrla je po dolgi bolezni v Ševnici splošno priljubljena gospa Genovefa Slanarjeva. Pogreb bo danes ob pol 17. iz hiše žalosti. — i o kojina blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Maščevanje trpinčene vasi**. Pred sodiščem v Počrevcu so razpravljali te dni o krvavem dejanju, ki je bilo izvršeno v vasi Voluj v prvih dneh osvoboditve. Ta razprava je razkrila tragedijo in upravičeno čeveto trpinčene vasi. Med okupacijo je strahoval vas Peter Marković, kate. rega so bili okupatorji proglasili za župana. Marković je nekdašnji pod turško oblastjo služil za pandurja in zaradi tega je bil po vsem okoliščinam znan pod imenom »buljubaša«. Že zaradi svoje preteklosti je bilo mož na slabem gledu, kot zaupnik in župan okupacijske oblasti pa je podvil. Poniževal in trpinčil je občane še v večji meri, kakor se je od njega zahtevalo. Še bolj kakor za okupacijsko oblast je rekviriral živila za sebe in vse prebivalstvo je trepetalo pod njegovo strahovladno. V prvih dneh svobode se je vas maščevala. Ko so prišli v vas prvi vojniki s solunske fronte, je prišlo v neki krcini, kjer je bil bivši župan, do izgrada in pozneje so našli bivešega župana mrtvega. Bil je zaboden z vojaškim bodalom. Med preiskavo so več meščanov zapirali in preiskovalni sodnik je dohval od njih kratke, značilne izjave. Krivkolo smo obsojili na smrt, kakor je zaslužil, a ne vemo, kdo je sodbo izvršil. Največ suma je padlo na kmeta Jakoba, ki je bil med omilni vojniki, ki so kot prvi prišli v domačo vas. Mladi Ante Jakob je govoril kakor ostali osumljeni. Najrazličnejše instance je preromala krvava zadeva in zdaj po 19 letih je prišlo spet do razprave. Ante Jakob je bil obsojen pogojno na 6 mesecev.

* **Potrjena obsodba** zapeljivca, ki je povzročil pretrajljivo tragedijo. Inž. Stojanović, ki ima na vesti smrt mlade Mile Dimitrijevičeve in njenega očeta ter vso pretrajljivo tragedijo pošene uradniške družine, se je prišlo na vse instance, ko je bil, kakor znano, obsojen na 10 mesecev zapor zaradi grdega izkoriščanja zaupanja nedolžne mladenke. Apelačjsko sodišče je sedaj njegovo sodbo potrdilo in tako bo moral zapeljivec prebiti v zaporih še 92 dni, ker mu je bil v kazni vset ves preiskovalni zapor.

* **Nova vrsta pavšalnih potovanj** po Avstriji. Nedavno je bila v Avstriji uvedena nova vrsta posameznih pavšalnih potovanj. Lastnik bona, ki stane 75 do 165 šilincov, ima pravico do 7-dnevne oskrbe v katerikoli kraju, na vožnjo z železnico v III. razredu brez plačila potniškega vlaka 50 km na okrog, z avtobusi, parniki, brodi, žičnimi železnicami in drugimi prometnimi sredstvi. Takšni boni se izdajo za naslednje kraje: Koroška jezera na Tirolskem za Aussererfergebet in Stubaital za Predaroko, za Salzburg in v Maribor Celje. Podrobnejša obvestila pri bilietarnicah »Putnik« in pri avstrijskem tujsko-prometnem uradu v Zagrebu, Praska 9.

* **Ogledalo gospodinj**. V vrakem gospodinjstvu so stvari, ki pričajo o osebnosti gospodinj. Speznobelo, brezhbirno ohranjenost, penilo, govori zanj bolj kot marsikatera druga dragocenost, ki potrebuje nega, da ostane dolgo ko nova. Gospodinj, ki to vedo, uporabljajo že desetletja dobro in preizkušeno Schichtovo milo Jelen.

* **Internat Hallerstein**, pošta Stari trg pri Raketu, sprejme učence od 15. leta nazgor. Pouk v angleščini, nemščini, francoščini, slovniku, literaturi, zemljepis, zgodovina, dalje klavir in gospodinjstvo. Začetek 1. oktobra, konec 28. junija. Prospekt in natančnejša pojasnila daje gornji naslov.

Iz Ljubljane

* **Spored II. sklepe** produkcije ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo v sre do 28. t. m. je naslednji: Orel Anton zapoje 2 pesmi in sicer Pergolesi: »Nina« in »Po gostilni«. Basist Dolničar Valentinov molitve iz opere »Faust« in »Večernice iz opere »Tannhäuser«. mezzosopranistka Korunović Ljiljana pa 2 pesmi Musorskega »V kotu« in »Hopake«. Na flauti zaigra Pretner Karel i stavek iz Mozartovega G-dur koncerta za flauto in klavir. Ivančič Sonja zapoje znani Straussov valček »Pomlad« glasice Kvarlet trobent in po zavajajoč Schubertovo »Priseg« in »Lovca«. Terenci Šman. Herman. Vrhovnik in Pegan. Basist Lupa zapoje ario kneza Gremia iz »Oniegina« sopranistka Poljanarica v »Škeriaten« »Počitek pod gor« in »Lavčeva« »Pesem o tkalcu«. Raubar zaigra fantazijo za klavir, ki jo je napisal Reissiger. Goinec klavirskega oddelka Adamič zaigra Beethovno sonato op. 10

zapisano v »Slovenkem Narodu« l. 1882. Kavarna je bila otvorena sredi januarja l. 1860. v priključu na vogalu Dunajske ceste in Prešernove ulice, kjer obratuje še danes. Prevzel jo je kavarnar z Mestnega trga Anton Gnezda, ki je postal »Slonovec« l. 1876. Umrl je l. 1880. Njegova vdova Josipina je hotel vodila dalje, do kler ga pred kakimi dvajsetimi leti ni pro dala s kavarno. restavracijo in vsemi priključnimi vred trgovcema Hedžetu in Križniku iz Gorice (menda za 900.000 kron). Na obkirmem dvorišču so se že od nek daj na prav do otvoritve dolenskih in kamniške železnice shajale podelske pošte in vsak dan odvažale pošto in potujoče ljudi po vsem Kranjskem. Zjutraj se je javljala s poštnim rogom in neugnanu trobil postilion sedeč na sprednjem delu poštnega voza. Železnice so vsemu temu napravile konec.

Hotel »Slon« je pomemben tudi v slovenskem narodnem razvoju. V njem je bil dne 20. oktobra l. 1861 ustanovni občni zbor Narodne čitalnice, matice skoro vseh tedanjih ljubljanskih narodnih društev. Za prvega predsednika je bil izbran tedanji mestni župan Mihael Ambrož, ki je označil v »Novicah« pravico novega društva, češ, da je poglavitni namen čitalnice omika našega zamernjenega jezika na poti društvenega življenja. Hotelir Zalar je čitalnici začasno prepuštil nekaj sob v prvem nadstropju, kjer je tudi priridila dne 26. novembra l. 1861 prvo »Besedo« in se je na njej preneval Davorina Jenka »Nareje«. Sledila je druga »Beseda« na sv. Stefana dan, kakor so poročale »Novice« l. 1861.

Na prostoru hotela »Slon«, ki je v zadnjem stoletju igral v javnem življenju ljubljanskega mesta zelo vido in važno vlogo, bo tedaj že v najbližnjem času zrasla reprezentativna stavba, vredna sovresnega sosedni možgani palači Ljubljanske kreditne banke in nebotičnika.

št. 4. Dvopev iz Auberjeve opere »Zidar in ključar« zopojela Korunovićeva in Zakraskova. Osterčeva zaigra 3 koncertne etude, ki jih je napisal Čerepin. K sklepu igra Burger Kajetan I. stavek Mendelssohnovega violinskega koncerta v e-molu s spremljevanjem orkestra. Dirigira Uroš Prevorščik. Začetek produkcije bo leto ob 17. v veliki dvorani Filharmonične družbe. Podrobni spored se dobi v knjižarni Glasbene Matice.

Pomnite! Elektro podjetje Haviček je samo eno in to edino HAVIČEK Fran na Sv. Petra c. 5, kličite za elektro popravila telefon samo 34-21.

u— **Pogreb** tragično preminulega višjega strojnika Pavla Kollivža je bil v udeležjo popoldne ob največjašnji udeležbi njegovih zvestih prijateljev in znancev, zlasti slonovskih tovarišev. Pretrčljivo je govoril evangelijski pastir ob krtli, pevsko društvo »Grafikac« mu je v slovo zapelo ginjaivi žalostinki, tovariši in njegov utence Lavrenčič kot predsednik kluba tiskarjev pa je pokojniku izpregovoril nekaj v srce segajočih besed: Nai v miru počivaj!

u— **Umetnostno - zgodovinsko društvo** priredi v četrtek izlet v Moravce in Drtijo. Odhod iz Ljubljane (s Kongresnega trga) ob dveh popoldne. Zglasti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob starih. Avtobus 25 Din.

u— **Zahvala**. Rodbina umrlega g. Srebeta Ivana se zahvaljuje bolniški blagajni samostojnih obrtnikov v Ljubljani za takojšnjo poravnavo pogrebnih stroškov ter isto vsakemu obrtniku toplo priporoča.

KAKO IZGLEDAJO TRAJNE BARVE garnov v naših svetlih novih prostorih, boste presenečeni, TONI JAGER, Ljubljana, Kongresni trg — poleg kina Matice.

u— **Matura na Mešni ženski realni gimnaziji**. Na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani so opravile višji tečajni izpit v junjskem roku naslednje pripravnice: Bregant Jugoslava, Detela Vera, Fetič Vida (oprosčena ustnega izpita), Hočevar Draga, Horvat Veronika, Janežič Franciška, Jerman Majda, Kržič Marija (oprosčena ustnega izpita), Mencinger Slava, Pahernik Vida, Pavliček Sonja, Schmidt Ana, Smole Majda (oprosčena ustnega izpita), Sušičeva Vera, Vrančič Nevenka in Vuga Nevenka.

Vedno dobre slike s



u— **Razstava protikomunističnih slik** in brošur. V Akademskem katoliškem domu na Miklošičevi cesti je Jugoslovanski antikomunistični klub v Beogradu priredil te dni razstavo protikomunističnih slik in brošur. Razstava je bila odprta v petek in ima namen, da vzbudi v našem občinstvu zanimanje za protibrezbožno propagando. Pri otvoritvi je bilo navzočih več zastopnikov društev in pri tej priliki se je tudi poudarjalo, kakšen razdiralen pomen in vpliv ima komunisten pri nas. Takele stvari prikazujejo slike: čemu služijo danes cerkve v sovjetski Rusiji, zverinstva rdečih, lakoto in zapuščenost deca po ulicah, proletarski raj, žrtve lakote od leta 1922. do 1925. Delo komunizma v Španiji. Napisi dopovedujejo vsebino komunizma, ki ga je samo brezverje in grob materializem. Razstava prikazuje ostudne slike iz prvih let revolucije. Povsod sami izstradani mučeni in razmesarjeni ljudje, razpolovljene žene, brezprizorni, ki jih streljajo v gručah.

u— **Trgovine** bodo v ponedeljek na Vidov dan ves dan zaprte, odprte bodo le trgovine s špeceričnim blagom in živili, ki pa morajo v času službe božje od 10. do 11. imeti zaprto. Na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. morajo biti trgovine zaprte. Združenje trgovcev.

u— **Izgubljen** se je 2 meseca star pes lirski ovčar. Nadjelite naj ga proti nagradi odda v Svetčevi ul. 6. (Pod Rožnikom) ali v Slovenski banki. Krekov trg 10. Svari se pred nakupom.

u— **Obleke in klobuke** kemično čisti barva, blisira in lika tovarna Jos. Reich. 2

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Problemi prometa in prometnega seobja

Iz referata ljubljanskega oblastnega odbora UJNZB

Ljubljana, 21. junija.

Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železnikarjev in brodarjev bo imelo 16. 17. in 18. julija v Splitu svoj 19. kongres, ki bo temeljito proučil vsa vprašanja železniskega prometa in prometnega seobja. V prvi vrsti pa bo seveda povzideljav. Ob lastni odbor UJNZB v Ljubljani je že te dni na svoji izredni seji sprejel obširen referat, ki bo mogel dobro služiti kongresu, a je potrebno, da se zanima zanj tudi najširša javnost, ko je vendar jasno, kako vevlazni so za skupnost vsi problemi prometa in prometnega seobja.

Referat opozarja, da je v zadnjem proračunskem poročilu prometnega ministrstva tudi naslednja ugotovitev: Ko smo lahko zadovoljni, da naše državne železnice v zadnjih letih s svojimi velikimi dohodki izdatno podpirajo glavno državno blagajno, ne smemo pozabiti na dejstvo, da je bilo to doseženo samo na ta način, da niso bile izvršene velike obnovitve objektov, zaradi česar se železniska imovina zmanjšuje v vrednosti in sposobnosti. Ko smo s prvim dejstvom zadovoljni, nas mora drugo dejstvo opozarjati na pozornost in občutek prave mere, da ne bi šli pri izkoriščanju železniske imovine preko naših nacionalnih interesov in preko naših gnotnih razmer.

K tej ugotovitvi pristavlja referat, da je tudi osebe državnih železnice tako močno obremenjene, slabo plačane in izčrpane, da proti nevarnosti neložnega propadanja v materialnem in moralnem oziru. Mnoge železniske proge v pasivnih krajih so neaktivne. Obremenitev aktivnih prog znaša do 100.000.000 din letno. Ta preobremenitev se

KINO MATICA
TEL. 21-24
Danes poslednjič!
ANA STEN v velikem ljubavnem filmu
OSAMLJENA ŽENA

SLOGA
TEL. 27-30
Danes poslednjič! Simfonija ljubezni
ROMEO IN JULIJA
Norma Shearer in Leslie Howard

UNION
TEL. 22-21
PAT in PATACHON
v najnovejši veseli komediji
OTOK SMEHA
(Propadla nasledstvo)
Sodelujejo še: Lucie Englisch, Tibor v. Halmay in drugi

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 ur.

Iz Celja

e— **O tragični smrti** Terezije Strnadove, 45-letne žene cinkarniškega delavca iz Lipe pri Teharju, smo izvedeli že slesede podrobnosti: Terezija Strnadova je obiskala 13. t. m. popoldne v družbi svojega sina Jožeta Jezernika, ki je zaposlen in stanuje v Celju, Jezernikova žene in svojega šestletnega sina vinotoč v Pečovju nad štor, m. Okrog 19. se je razvil pri vinotoču pretep med nekimi fanti. Jože Jezernik in neki njegov prijatelj sta stopila k fantom in jih po daljšem prizadevanju pomirila. Jezerniku je postalo kmalu nato slabo in je zato stopil v bližnji gozd. Med tem so krenili njegova mati, njegova žena in njegov bratec proti domu. Sredi hriba pod vinotočem je neki fant smil Strnadovo, da je padla. Strnadova se je zakotala po strmim travniku, začela v neko skalo in odletela na kamnite stopnice, pri čemer ji je počila lobanja. Jezernika je o nesreči takoj obvestila njegova žena. Sin je prihitel vso obupan in skušal težko ranjeno mater spraviti k zavesti, toda zaman. Mater so prepeleli v celjsko bolnišnico, kjer je, kakor znamo, v petek umrla.

e— **Kino Union**. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 vefilm »Sence preteklosti« z Evgenom Klöpferjem in tednik.

Vremenska poročila

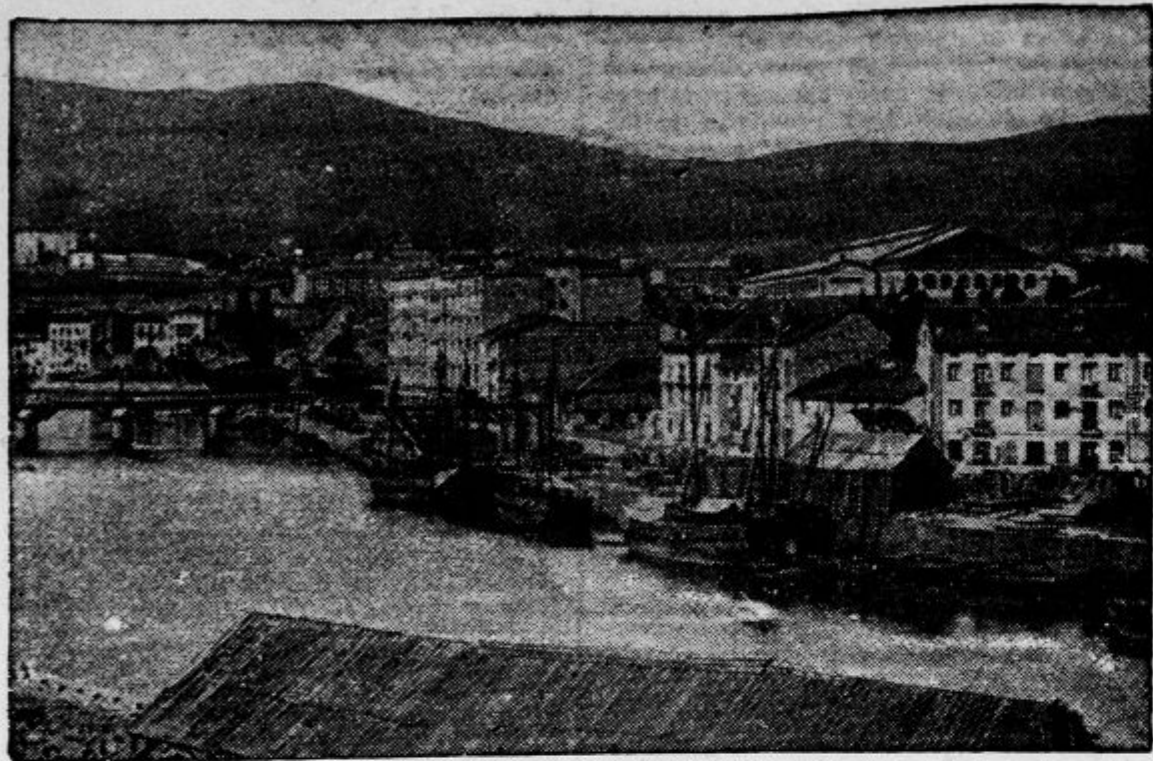
Dozdevno vreme v juniju po stoletnem koledarju

T. 22. Ahacij	deževno
S. 23. Agripina	oblačno in deževno
Ščip ob 23.59	
C. 24. Janez Kr.	pooblačeno, kraj. dež
P. 25. Viljem	sončneje, ponekod dež
S. 26. Vigilij	lepo, sončno
N. 27. Ladislav	lepo, sončno
P. 28. Vidovdan	ponekod nevihte
T. 29. Peter in Pavel	lepo, sončno
S. 30. Sp. sv. P.	oblačno

20. junija
Ljubljana 7. 759.1, 16.0, 91. 0. 7. dež. 8.4; Maribor 7. 758.3, 16.0, 90. 0. 10. dež. 13.0; Zagreb 7. 759.6, 18.0, 80. 0. 5. dež. 3.0; Beograd 7. 759.8, 24.0, 60. 0. 0. —, —; Sarajevo 7. 763.0, 14.0, 95. 0. 10. —, —; Skopje 7. 761.4, 20.0, 80. 0. 3. —, —; Kumbor 7. 758.6, 22.0, 80. NE3, 0. —, —; Split 7. 759.2, 25.0, 60. ESE2, 5. —, —; Rab 7. 760.7, 18.0, 70. NE3, 10. dež. 9.0
Temperature: Ljubljana 24.0, 15.3; Maribor 26.0, 14.0; Zagreb 28.0, 15.0; Beograd 30.0, 18.0; Sarajevo 28.0, 10.0; Skopje 37.0, 15.0; Kumbor —, 20.0; Split 30.0, 21.0; Rab —, 14.0.

21. junija
Ljubljana 7. 762.1, 15.4, 83. SE1, 10. dež. 0.8; Maribor 7. 761.1, 15.0, 90. NW2, 7. —, —; Zagreb 7. 761.5, 16.0, 80. SSW2, 8. —, —; Beograd 7. 759.8, 19.0, 80. 0. 6. —, —; Sarajevo 7. 761.6, 15.0, 90. 0. 5. —, —; Kumbor 7. 757.0, 24.0, 70. SE4, 0. —, —; Split 7. 758.8, 24.0, 50. N1, 4. —, —; Rab 7. 759.9, 20.0, 70. 0. 5. —, —
Temperature: Ljubljana 24.0, 14.8; Maribor 26.0, 13.0; Zagreb 22.0, 15.0; Beograd 33.0, 15.0; Sarajevo 29.0, 12

Pristanišče baskovske prestolnice



Pogled na luko v Bilbau, ki je zdaj v rokah generala Franca

Ruski polet v Ameriko čez Severni tečaj

Pionirski podvig junaških ruskih aeronavtov

V petek zjutraj ob štirih so se, kakor poročajo iz Moskve, dvignili z moskovskega letališča v zrak trije letalci, da bi poleteli čez Severni tečaj v Ameriko. Ta polet ni nobena sporna zadeva, pač pa važen gospodarski problem. Rusi hočejo namreč najti zanesljivo najkrajšo pot iz Moskve v San Francisco preko Severnega tečaja.

Ruski letalci so v ta namen že leta in leta zbirali sistematično arktična izkustva. S temi izkustvi v zvezi je tudi ruska odprava, ki se zdaj mudi na Severnem tečaju, kjer se bodo mudili štirje raziskovalci približno leto dni, da proučijo vremenskoizmenljive razmere vremenske »kuhinje sveta«.

Vodja letala, ki je monoplan, je znani ruski pilot Čkalov, njegova spremljevalca in pomočnika pa sta Bajdukov in Bjeljakov. Piloti letijo z enokrovnim »A.N.T. 25«, katerega žene dvanaestcilindrski stroj, ki razvija 950 k. s. Letalo je vzelo na pot okoli 8 tisoč litrov goriva, s katerim more olati v zraku približno sto ur. To nikakor ni preveč, če pomislimo, da računajo strokovnjaki na progi Moskva — Severni tečaj — San Francisco s 60 do 80 ur trajajočim poletom. Rusko letalo ima na krovu močan radio aparat za kratke valove. Aeroplan je ves čas poleta v zvezi z moskovsko oddajno postajo, pa tudi z vojaškimi meteorološkimi postajami na Aljaski.

Po vestih iz Moskve je ruski monoplan preletel Severni tečaj že v petek ponoči ob 22.30 srednjeevropskega časa ter nadaljeval svojo vožnjo po programu. Toda najvažnejši del vožnje čaka letalce med Velikim Medvedjim jezerom in Edmontonom, kjer ni na dolžini dobrih tisoč milj niti enega prikladnega pristajališča.

Avijon, s katerim so se ruski letalci odpravili na polet iz Moskve v Ameriko, je talisti aparat, s katerim so leteli že lani iz Moskve čez Sibirijo in Daljni Vzhod in Kamčatko do Sahalina. Takrat je imel »A.N.T. 25« smolo. V bližini Sahalina je letalo zajel orkan in aeroplan je letel ko-

ma 50 m nad morskovo površino. Končno je pristal na majhnem otoku sredi morja. Aeroplan je napravil tedaj blizu 10.000 kilometrov brez vmesnega pristanka. Vodja aeroplana Valerij Čkalov, pilot Georgij Bajdukov in radiotelegrafist Aleksander Bjeljakov so tedaj dobili častni naglov »junakov Sovjetske Unije« in so bili v tem pogledu izenačeni s hrabriimi reševalci posadke »Čeljuskinca«.

Takoj po startu »A.N.T. 25« v Moskvi je radiotelegrafist letala sporočil, da se bo posadka oglašila vsako uro na valu 54.92, poročila pa bo sprejemala na valu 53.24. Vremensolovne potoje so takoj začele oddajati svoja opazovanja. Prvi sta se oglašili postaja na Rudolfovem otoku in postaja na Severnem tečaju.

Na dan vzleta kmalu po deseti uri je zašel aeroplan v močan orkan, ki je onemogočil sprejemanje radijskih vest. Toda že dobro uro pozneje se je dvignil v višino 1800 m. Kmalu se je povzpel kakšnih 700 m višje. Popoldne okrog šeste ure je plaval »A.N.T. 25« že v višini 4800 m. V kabini je zavladal občuten hlad in mraz. Zvečer okrog 8. ure je sporočil radiotelegrafist, da leti »na slepo«. Ob deseti zvečer je bil nad Nansenovo deželo (Franc Jožefovo zemljo). Tedaj je letel v višini 4400 m. Toda šele štiri ure pozneje je javil Bjeljakov, da je letalo prišlo iz oblasti ciklona. Letalo je naravnost proti Severnemu tečaju.

Pred startom v Moskvi je voditelj aeroplana izjavil, da je po njegovi sodbi polet čez Severni tečaj v Ameriko popolnoma izvedljiv. Rusi so za ta polet opremili letalo z vsemi potrebnimi pripravami. Nametili so v njem poseben dinamno stroj, ki daje električni pogon za radijsko postajo in druge priprave. Posebno pozornost so posvetili aparatom, ki omogočajo tako zvano »slepo letenje«. Letalo so opremili tudi s posebno radijsko busolo, ker se običajna magnetna igla v bližini magnetnega tečaja rada zmoti. Za slučaj spušcanja na morje je »A.N.T. 25« opremljen s posebnimi pripravami, ki bodo pomagale, da se letalo vzdrži nad vodo.

Po padcu Bilbaa



Francove čete odvažajo ujete baskovske miličnike z avtomobili

Brivec in astronom

Za odkritje zvezde »Nova Lacertae« je prejel kolajno ameriške univerze

Preprost Japonec po imenu Kazukaj Gomi, ki deluje kot brivec v nekem zunanjem kraju Tokija, je dobil te dni častno mesto na prvi strani japonskih časnikov. Ti časniki so poročali, da mu je veleposlanik ameriške vlade med neko svečanostjo na tokijskem vseučilišču izročil zlato kolajno, ki je Kazukaj zaslužil z lepim dejanjem v astronomskem področju. Ameriški učenjaki so ga namreč priznali za prvega odkritelja nove zvezde, ki je prejela ime »Nova Lacertae«. To zvezdo je odkril med popolnim sončnim mrkom 16. junija lanskega leta.

Mož se je že od svojega 12. leta dalje bavil z astronomskimi zadevami. Da bi mogel raziskovati nebo, si je priredil celo denar za nakup daljnogleda. Odlikoval se je ob raznih prilikah tako in je pokazal toliko zanimanja za zvezdoslovno vedo, da so mu na zadnje kot diletantu dovolili opa-

zovati nebo z instrumenti tokijskega observatorija. Zlata kolajna, ki jo je sedaj prejel, je ena izmed najodličnejših nagrad v ameriški znanosti. Harvardsko vseučilišče jo podeljuje vsako leto pod imenom »Piercing Gold Medal«.

Rešitev v carskih častnikih

Moskovski korespondent »Daily Herald« brzojavlja svojemu listu, da je Stalin imenoval za nove poveljnike vojaških okrožij, katerih komandanti so bili ustrajni v zadnjem času v Rusiji, same častnike izza carskega režima. Mobilizacijski resor je poverjen generaloma Šapošniku in Jegorovu, ki sta nekoč služila v carski vojski.

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

Šola za sex appeal

Bivši filmski igralec Wallace Mac Donald je izdeloval zanimiv načrt, ki ga hoče v kratkem uresničiti. Umetnik hoče osnovati igralško šolo, ki bo svojim učencem razen o običajnih strokah dajala pouk tudi o uspehih in sex appealu.

Mac Donald hoče poučevati nazorno, zato bo predaval svojim učencem pred vsem stare neme filme. Kot prvi teh filmov pride na vrsto »Šejkov sin«, s katerim si je Rodolfo Valentino pridobil svetovno slavo. Iz teh in drugih filmov naj se učenci uče v prvi vrsti mimike. Mac Donald je naprosil nadalje ta čas najznamenitejše hollywoodske igralke, da bi imele v njegovi šoli predavanja iz svojega življenja. Pri tem naj bi še posebej poudarjale zunanje dogodke, ki so jih napravili slavne.

Lokomotive na znamkah

Uprava avstrijskih železnih cest je sklenila izdati spominske znamke za obletnico parnih lokomotiv, ki so prišle v Avstrijo v promet letos pred sto leti. Jubilej bo letos v novembru. Znamke bodo obsegale zaenkrat tri serije in bodo prikazovale stare in nove tipe lokomotiv avstrijskih železnice.

Bolgarska kraljica Ivana



Je prošil teden povila zdravega dečka, prestolonaslednika Bolgarije. Pri krstu bo dobil ime Simeon s pridevkom »knez Trnovski«.

Šef nemškega generalnega štaba v Parizu



General Beck, šef nemškega gen. štaba, je obiskal svetovno razstavo v Parizu in se je ob tej priliki oglašil tudi pri vojskovodjih francoske vojske. Na sliki: Beck (v sredi) pred krsto maršala Focha. Ob generalovi desnici in levi dva nemška vojaška atašeja pri pariški vladi

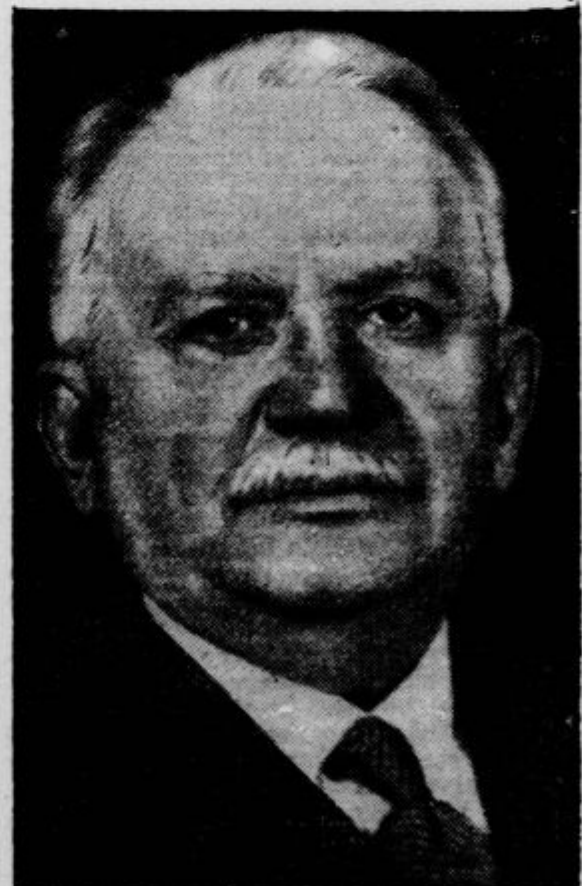
Ne jej neolupljenega sadja! In ne reži ga s kovinskim nožem

Nekateri priporočajo, naj bi sadje uživali neolupljeno, češ da se skriva pod sadno lupino vse, kar je najboljše v sadju, namreč vitamini. Razen tega pospešuje dobro prežvečena sadna lupina iztrebljanje. Četudi priznamo takšne razloge kot upravičene (toda želodci nekaterih oseb lupin vendarle ne prenesejo), moramo vendarle vedeti, da je sadje od svojega začetka do popolne zrelosti izpostavljeno prevelikemu številu zunanjih vplivov, vetru, dežju, cestnemu in drugemu prahu, žuželkam itd., tako da nikakor ni preveč tečno in zdravo, če ga uživamo direktno z drevesa. Jesti ga ne smemo torej nikoli, ne da bi ga prej oprali ali obrisali.

Potem moramo vedeti, da ima tukaj tudi temperatura svojo ulogo. Sadja, ki se hrani, ne smemo jesti, čim pride iz hladne shrambe na mizo. Mora se nekoliko ur temperirati. Mrzlo sadje povzroča posebno pri starih ljudeh večkrat želodčne težave, kakor moti tudi hladna pijača pri jedi prebavo. Potem ne uporabljajmo ni-

koli kovinskega noža za rezanje in lupljenje sadja, temveč nož iz lesa ali roženine.

Gaston Doumergue



bivši zaslužni prezident Francije in min. predsednik pariške vlade, je nenadoma umrl v svojem rojstnem kraju, zadet od kapl. Doumergue je bil kot prezident samec in se je oženil tik pred potekom te funkcije. Bil je zelo popularen.

Cerkev je postala pretesna...



Naval prebivalstva na cerkev v Darlingtonu o priliki maševanja vikarja Jardineja po poroki Windsorskega vojvode in Candéju

Ozadje srditih bojov za Bilbao

Rudniki železa, s katerimi razpolaga zdaj general Franco

Zasedba baskovske prestolnice Bilbaa po četah generala Franca, ki jo potrjujejo sedaj tudi uradna poročila valencijske vlade, je gotovo najpomembnejši dogodek v španski državljanski vojni, odkar so nacionalisti dospeli pred Madrid. Padee tega mesta nima samo moralnega pomena.

Verjetno je, da bo zasedba neizmerno bogatih železnih in drugih rudnikov v baskovskem gorovju imela določene posledice tudi v mednarodnih gospodarskih odnosih, ki se dotikajo angleškega in francoskega oboroževalnega programa. Velik del uvoza železne rude je izviral za obe deželi iz ozemlja Bilbaa.

To ozemlje spada med najpomembnejša rudniška ozemlja v Evropi. Letna pro-

izvodnja železne rude je znašala povprečno poldrug milijon ton, toda v zadnjih časih se je ta proizvodnja dvignila že na pet milijonov ton letno. Velik del rudniških družb je sicer pod nadzorstvom angleških in francoskih gospodarskih skupin, vendar je povsem mogoče, da bo nadaljnja proizvodnja, kakor v primeru slovitih rudnikov v ozemlju Rio Tinta, rabila namenoma generala Franca, 60 odstotkov španske jeklarne produkcije je živiralo pred vojno iz tega območja. Obenem je general Franco zasedel eno največjih luk na Iberskem polotoku. Kakšnih 5000 ladij je vsako leto privozilo v Bilbao in odplulo iz njega in v normalnih časih so tam iztovarjali in natovarjali 2 do 3 milijone ton blaga.

Ljudožrci pojedli geologa

Pariška akademija znanosti je prejela obvestilo o tragičnem dogodku. Mlad, francoski geolog Jaquet je našel v puščavi Mavretaniji žalostno smrt.

Učenjak je delal v tistem delu puščave, ki se dotika Atlantskega oceana. V teh krajih žive še ljudožrci. 30. aprila je Jaquet zapustil trdnjavo Ledrou in bi se v Tadžiku priključil karavanam, s katero je hotel potovati skozi puščavo. V Tadžiku pa sploh ni prispel. Dva domačina sta ga zvaljela v puščavo, tam sta ga ubila in pojedla. Oba ljudožrca so prijeli pred kratkim ob sudanski meji. Svoje dejanje tajita, pa ni nobenega dvoma, da sta ga izvršila.

Nad strehami njujorških nebotičnikov



Izvršujeta ta dva delavca popravila in nile ne trepeteta za svoje življenje

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

A NEKDOTA

Nemška pesnica Ebner-Eschenbachova je imela nekoč pravdo, v kateri je bila pravica in sicer na njeni strani, toda upanja, da bi ji to pravico priznali, je bilo le malo. Sodnik je postavil rok, v katerem naj bi se obe stranki pogodili, in poskušal je pesnico pregovoriti, češ:

»...končno se pametnejši vedno vda.«
»In s tem daješ potem možnost za svetovno vlado neumnih!« je odgovorila Ebner-Eschenbachova.

VSAM DAN ENA



»Kakšen pa je bil mož, ki vas je napa-del?«
»Takšen lele« (Tidens Tegne)

Kulturni pregled

Mirko Polić

Ob 25 letnici glasbenega delovanja

Letos, poteka 25 let umetniškega delovanja direktorja ljubljanske opere g. Mirka Polića, čigar osebnost je tesno združena s našim glasbenim življenjem, z ljubljansko opero, z Glasbeno Matice in z drugim kulturnimi ustanovami. Uglebni glasbenik, ki ga pozna in visoko ceni vsa jugoslovenska kulturna javnost in ki uživa lep sloves tudi med Čehoslovaki in Bolgari, prav tako kot med Francozi in Švicarji, zasluži ob tej priložnosti pozornost in simpatije naše kulturne javnosti.



Mirko Polić se je rodil 3. junija 1890 v Trstu, kjer je preživel svojo zgodnjo mladost. Že v ljudski šoli je imel mnogo veselja in četa za glasbo, ki se je povečala, ko je prestopil na gimnazijo. Zgodaj je postal tajnik in glasbeni vodja Narodno radikalne mladine, ki je uspešno delovala pod okriljem akademskega ferijalnega društva »Balkan«. Še preden je končal gimnazijske študije, se je vpisal na konservatorij, po položeni maturi 1. 1908 pa ga opazijo že pri klavirju pevškega zbora Sentiakobse čitalnice, jeemni istega leta je že koncertiral z najlepšim uspehom. Tako se že v tem razgibanem času narodnega in kulturnega udejstvovanja Slovenec v Trstu pričnjenja kariera Mirka Polića. Naslednje leto so prišle na program razne narodne igre, sledila je opereta »Mamzelle Nitouche«, katere izvedba je dvignila precej hrupa in polemik. Od tu pa do stalnega udejstvovanja v Taliji je leči današnja jubileja le še korak. Mladi glasbenik je že 1911/12 deloval kot redni kapelnik Dramatičnega društva, ki se je s prihodom L. Dragutinovića silno razmahnilo. Raznim operetam sledijo v gledališki sezoni 1912/13 opere »Nikola Zrinski«, »Krenjica« in »Prodana nevesta«, s katerimi si je mladi dirigent še bolj utrdil sloves. V letih 1913/14 je pripravil Puccinijev »Madame Butterfly« in Verdievo opero »Traviata«, ki pa so ju morali tik pred premiero iz političnih razlogov odpovedati. Nadomestil ju je »Čarostrelec« in nekaj klasičnih operet: »Lepa Helena«, »Geisha« itd.

Lepi uspehi, ki jih je imel Polić v Trstu, so jasno začrtali njegovo nadaljnjo pot. Leta 1934 je pristopil k osiškemu gledališču, kjer je v kratkem času postavil na oder »Manone« in »Barona Trenka«, s katerima je bil tudi na turneji po Dalmaciji, Bosni in Hrvatski. Da bi se izpopolnil v svojem poklicu, je odšel na Dunaj, kjer se je vpisal na glasbeno akademijo. Tu ga je dohitela vojna vira in moral je obliči vojaško suknjo in se vrniti v Osijski domobranski polku. Toda kmalu so ga opustili vojaščine, z nalogo, da vzpostavi na novo osijsko opero, kar se mu je leta 1915/16 v polni meri posrežilo. Zaved se je pod njegovim strokovnim vodstvom naglo razvijal in naslednje leto je vodil Polić svoj ansambel v Zagreb, kjer je z najlepšim uspehom gostoval z Berthejevo spevigrjo »Pri treh mladenkah«, leta 1918 pa odide na podirgomečno turnejo v Sarajevo. Tu je prejel prvo pomudbo za angažman v Ljubljani, ki je utvarjavljala svojo opero. Vendar si kot začasní oproščeneec ni upal zapustiti svojega polčaja. Vrnil se je v Osijski, kjer je postal ravnatelj opere, malo pred svojim odhodom pa vršilec dolžnosti upravnika. V Osijski je visoko dvignil umetniški ni-

vo opere, ustanovil je civilni orkester in glasbeno solo, v letih 1920/22 pa še dvakrat gostoval z zavidičnim uspehom v Sarajevu. Iz Osijske je odšel v Zagreb in Beograd, kjer se je udeleževal po eno leto kot tajnik in dirigent opere. V njegovi izvedbi so izšle med drugimi »Boheme«, »Nižavac«, »Dve vdovici« (Smetana), »Manone«, »Aida« itd.

Leta 1925. je bil premeščen kot ravnatelj opere v Ljubljano ter se tako spet vrnil v milje svojega izhodišča. Do danes je postavil v ljubljanski operi 48 glasbenih del, od teh 40 povsem na novo, zrežiral pa je tudi 23 predstav. Omeniti moram nekatere njegove večje izvedbe kakor »Tannhäuser«, »Così fan tutte«, »Fidelio«, »Čarobna piščal«, »Črne maske«, »Svanda dudake«, »Valquiras«, »Hasanaginica«, »Luiza«, »Kostanec«, »Parsifal«, »Jenufa«, »Hovanščina«, »Petruska«, »Kraljičin ljubljeneec«, »Katarina Izmaijlova«, »Ero z onega sveta« itd., s katerimi je dosegel najlepše uspehe pri kritiki in opernem občinstvu. Kot dirigent in direktor opere je uvedel v repertoar Wagnerja, Mozarta, Beethovna, pa tudi celo vrsto sodobnih kompozitorov do skrajnih ekstremistov. Razume se, da je skušal uveljavljati v polni meri tudi našo domačo jugoslovensko in slovensko produkcijo in je zaradi tega postavil na oder vse, kar je bilo mogoče, od Foersterja, Gerbica, Sattnerja, pa preko Rista Savina do Kogoja, Bravničarja in Osterca, da se omejim le na slovenske kompoziste. — Opera je pod njegovim vodstvom do zlej absolutirala vrsto predstav tudi izven Ljubljane. Gostovala je v Mariboru, Kranju, Celju, dalje v Zagrebu, Beogradu, Suibotici in v stonjnih turnejah v Sarajevu, Dubrovniku, Splitu in Šibeniku in to povsod z najlepšimi uspehi. Poudariti je treba, da je prav sedaj pod njegovim vodstvom na visoki solistični moči in lahko rečem, da našo opero prav lahko primerjamo tudi s tujimi inozemskimi.

Izven opere se g. Mirko Polić z največjo marljivostjo udeležuje tudi kot dirigent zbora Glasbene Matice v Ljubljani. Z njim je izvedel nebroj koncertov doma in v tujini. Spominimo se Beethovne IX. simfonije »Missa solennis«, dalje Berliozovega »Faustovnega pogubljenja«, Verdi jevega »Requiem«, Stravinskovega »Symphonie de Psalms«, Szymanovskega »Chant de la nuit«, Mozartovega »Requiem«, od domačih kompozitorjev pa bo gotovo vsem v spominu še Lajčev »Palme«, Gotovčeva »Svita iz Dubravke«, Sattnerjeva »Ojka«, Slavenskova »Religiozija«, Osterčev »Magnificat«, Gallusov koncert in končno še celo vrsto drugih koncertov. Da je bil zbor pod njegovim dirigentskim vodstvom res kvaliteten, pričajo že izredno uspele turnee po Franciji, Švici in Bolgariji, kjer se je kritika zelo pohvalno izrazila o izvedbah, kakor o dirigentu. — Prezreti ne smemo tudi mnogostevnih debutov, s katerimi je jubileant omogočil uveljavljenje domačega elementa v solističnem, zborovskem in orkestralnem kadru. Nedvomno je danes ljubljanska opera po njegovi zaslugi narodno najkrajše glasbeni zavod pri nas.

Sloves našega direktorja Mirka Polića je šel tudi preko meje naše domovine. Letosnjo sezono je sprejel povabilo osijske Filharmonije in dirigiral simfonični koncert sem in jugoslovenskih kompozitorjev. Vsi bolgarski prestolnični dnevniki so najugodnejše poročali o njegovi veliki dirigentski rutni. Prav tako ga je pozvala v svojo sredo tudi zlata slovenska Praga, kjer je s prav tako zavidičnim uspehom dirigiral simfonični koncert preteklega leta na dan Ujedinjenja, ko ga je med odmorom pozval k sobi tudi predsednik bratske republike g. dr. Beneš in mu toplo čestital k uspehu. Kakor čujemo je tudi za prihodnjo sezono vabljen v Prago. Najnovejši njegovi uspehi v Trstu in na Reki so naši javnosti še prav v svežem spominu, da jih ni treba posebej omenjati. Za vse svoje delovanje je bil slavljeneč deležen nešteti priznanj kritike in občinstva, njegove pripe na krasi danes ob jubileju tudi čehoslovakiški red Belega leva IV. stopnje, red Sv. Save in Jugoslovanska krona V. stopnje. Simpatičnemu umetniku želimo na njegovi nadaljnji poti mnogo uspehov, srce in zadovoljstva. jz.

Znanost, umetnost in književnost na pariški razstavi

Vodilno geslo letošnje svetovne razstave v Parizu je: umetnost in tehnika v sodobnem življenju. Umiljivo je, da je spričo tega odmerjen velik in časten prostor tudi raznim znanstvenim in umetnostnim panojem ter književnosti. Tako pariška razstava sredi današnje materializacije človeškega življenja, ob pretiranem poudarjanju njegovih gospodarskih osnov, opozarja tudi na vlogo duha v sodobnem življenju. Duha nezainteresiranost znanstvenih raziskavanj, ki krejijo pota novim tehničnim uspehom; duha umetnostnega ustvarjanja, ki stremi preko koristnega k lepemu in prinaša z vplivom lepote stvaritev človeštvu neprecenljivih koristi; duha literaturo, ki se s svojim najmočnejšim orodjem in oržjem — knjigo — še vedno uvršča med gonilne sile sihernega kulturnega napredka.

Znanstveno zainteresiran obiskovalci pariške razstave bodo našli mnogo čudovitih reči v Palači odkritij (Palais de la Découverte), ki tvori enega poglavitnih delov skupine, kateri je dal Henry de Jovenel ime »Mesto človeške misli«. V tej palači je prikazano najnovejše stanje eksaktnih ved tako nazorno in učinkovito, kakor je to le mogoče, obenem pa so naznačene bodoče možnosti in nereseni problemi, ki čakajo genialnih odkriteljev. Razstava ima poleg poučnega tudi vzpodbudni namen: prepričati hoče ljudi, da ima vsaka država praktični interes na pospeševanju nepravilnega znanstvenega raziskavanja in na podpiranju vrednot, ki imajo zgolj intelektualni in umetniški pomen. V obsebnih dvoranih se nazorno kažejo odkritja Ampera in Faradaya, potrditev Galilejevih zakonov in zakonov težnosti, florescenca, elektroni, X-žarki, radioaktivnost. Tu so dvorane optičnih odkritij in izumov, dvorana za astronomijo, matematiko, organsko kemijo, fizi-

ko, kirurgijo, medicino, mikrobiologijo, biologijo. Treba bi bilo opisati ne eno, marveč trideset knjig, pravi Robert Lange v svoji knjigi »Merveilles de l'Exposition de 1937«, če bi hoteli opisati vse te tisočere pojave. Posebna galerija je posvečena osvoboditvi človeka z znanostjo; tu so razstavljena odkritja, ki so temelj vse civilizacije in ki jih označujejo besede: opaj, kovine, svetloba, parni stroj, letalo, kinematograf. Posebna galerija je odmerjena vplivu znanosti na umetnost, novim metodam, ki odpirajo umetnostnemu stvarjanju nove vidike. Kjerkoli je mogoče, so te reči prikazane v gibanju, v funkciji; z biološkim oddelkom je združen poseben vrt, v medicinskem oddelku teko filmi in kažejo razne procese in pojave, na pr. spremembe srca med utripanjem itd. Poseben oddelk prikazuje celotno Pasteurjevo delo in vse njegove posledice v modernih vedah. Nikdar in nikjer še ni bila moderna znanost prikazana tako ko na tej razstavi.

V »Mesto človeške misli«, sodi tudi Palača pouka (Palais de l'Enseignement), v kateri so številne dvorane razporejene okrog centralnega halla, ki je 44 m dolg in 21 m širok. Tu so oddelki za umetniško in tehnično šolstvo, za univerze in visoke šole, za srednje in ljudske šole ter šolske razstave Belgije, Poljske, Nemčije, Rumunije, Bolgarije in Švice. Tudi tu teko v posebni dvorani poučni filmi iz teh stroj. Zastopane so vse šolske panoge, vsi predmeti in vsi tipi šol; v tej palači je nazorno prikazano stanje današnjega šolstva, njegovih metod, njegovih uspehov.

Velika razstava knjige in književnosti je začasno nameščena v Mornariškem muzeju. Nobena obaka razstava ni doslej v takem obsegu in taki obliki prikazala človeške mi-

sl in sredstev njenega izražanja. Tudi na tem področju skušajo nazorno predočiti odnos med mehaničnim napredkom industrije in duhovnim življenjem. Posebna dvorana pisateljev je posvečena Balzacu, Flaubertu, Renanu, V. Hugoju, Pravstju, A. Daudetu in M. Barréu; predočeno je njihovo delo v nastanku in razvoju do knjige. V posebni dvorani je prikazana razširjenost francoske knjige v inozemstvu, velik grafikon nas seznani s stanjem prevodov iz francoščine v tuje jezike itd. Toda tu so tudi dvorane, ki razodevajo skrivnost tiskarn, probleme papirja in črnila, potek proizvodnje, modo in stile v tiskarstvu, najmodnejše tehnične priprave, vse vrste strojev v gibanju in z delavci, izdelavo klisejev itd. Umiljivo je, da sodi pod to streho tudi razstava knjižničarstva s fotografijami najnaprednejših biblioteknih tipov Francije, Amerike, Anglije, Nemčije, Poljske, Sovjetske Rusije itd. Tej razstavi se pridružuje razstava prodajnih knjig v obsegu kakih 10.000 zvezkov. V njeni dvorani prirejajo pisatelji predavanja o svojih knjigah in o drugih zanimivih literarnih vprašanjih.

Likovna umetnost je zbrana v dveh palačah Muzeja za sodobno umetnost med Avenue de Tokio in Avenue du Président Wilson. Med drugim je tu prirejena razstava osnutkov in modelov najrazličnejših in muzejev in gradiv, ki je v kakršnikoli zvezi z muzeji, z njih modernizacijo, s tehnično muzealnega razstavljanja. Muzej dramske umetnosti in slikarstva sta vzorna zaradi smotrne ureditve. V slikarskem muzeju je prirejena cela razstava Van Gogha. Umiljivo je, da je na razstavi zastopana samo moderna umetnost, toda obiskovalcu je dostopna tudi posebna retrospektivna razstava francoskega slikarstva od starih dob do Cézanna. Plastika? Grafika? Kdor se zanima za te panoge, bo našel na razstavi več gradiva kakor kjerkoli drugod; ves ogromni napor sodobnih umetnikov, da izrazijo z novimi ali starimi sredstvi večno človeške in časovno dane ideje, občutja, razpoloženja, je tu prikazan v nepozabnih oblikah in primerih. (Podatki so iz knjige Merveilles de l'Exposition de 1937 par Robert Lange.)

Zapiski

»Srpski književni glasnik« je priobčil v najnovejšem (4.) zvezku pripovedno prozo Stojana Živadinovića »Franc, Alko i Jokle«, katere glavni junak je slovenski rudar Franc, ki poslano navezadnje aluga jugoslov. konzulata na Westfalnem. Pisec vidi brez potrebe v imenu Franc, ki je med Slovenci močno razširjen, zvezo s habeburškim cesarjem in seveda prikazuje svojega Slovencega kot pijanca. — Z liricnimi pesmimi je zaslopan Božo Lovrić. M. M. Pešić pa je prevzel nekatere pesmi A. Bloka in V. Brusova. V ostalem prinaša ta zvezek nadaljevanje študije Slobodana Jovanovića o Milovanu Milovanoviću. Dragutina P. Subotića članek »Karakter, postanak i starina jugoslovenskih narodnih pesama«, Z. Balušića razglabljanje »Engleska oazeja u Evropi«, Branka Lazarevića oesaj o Michelangelu, Riste Mitkovića članek o Cesaru Lombrosu in dr. Med Prikazi in Beleškami je tudi nekrolog dr. Ivanu Prijatelju, iz peresa T. Polokarja. Valvasorja in njegovega pomena za slovensko zgodovino je priobčila beogradska »Pravda« v zvezi z Replovim prevodom, ki je izšel pri Akademski založbi, daljši članek svojega ljubljanskega dopisnika Milana Rakovečiča. Kolikor vemo, je to prvi glas o Valvasorju v srbski publicistici. Pisec se izreka zelo pohvalno o slovenskem izboru Valvasorjevoga dela.

Miroslava Križića je objavil v izdaji »Biblioteke nezavisnih pisaca« (Zagreb) pesniško zbirko »Pjesme u tmini«, ki vsebuje izbor njegove celotne lirike, mnogo neobjavljenih pesmi in večje število pesmi v prozi. Ta knjiga je prvi zvezek zbirke »Djela Miroslava Križića«, ki izide v šestih zvezkih in prinese v pisateljev izboru najboljši, kar je doslej ustvaril Križić.

Slovenska pevka Štefania Fratrikova je prejšnji teden gostovala v praškem Narodnem divalku kot Marjetica v Gounodovem »Faustu«. Praška kritika soglasno poudarja pevke zmoglosti in vrline mlade pevke, in ji obeta še lepo bodočnost.

Baudelaireove »Fleurs du mal« izidejo v kratkem v srbskem prevodu Mile Jovanovića.

Zdenka Kunčeva, bivša solistka ljubljanske opere, ki je za prihodnjo sezono angažirana v Metropolitanski operi v New Yorku, je prejšnjo soboto gostovala v operi praškega Narodnega divalca. Nasloplila je v Verdijeve »Trubadurje«.

Tretji zvezek »Umetnost«, s katerim je zaključen prvi letnik te slovenske umetnostne revije, je v celoti posvečen slikarju in grafiku Mihlu Malešu. Poleg študije Emila Schauba Kocha (v francoskem izvirniku in slovenskem prevodu) prinaša večje število reprodukcij Maleševih slik in informativni članek o Emilu Schaubu-Kochu.

Nemška študija o bitki na Kosovu. V zbirki »Slavisch-baltische Quellen und Forschungen« je izšlo znamenito delo Maximiliana Brauna »Kosovo. Die Schlacht auf dem Amelsfeld in geochichtlicher und epischer Ueberlieferung«. Pisec razpravlja med drugim tudi o srbski kosovski epiki, ki jo navaja v izvirnem tekstu in skusa z novimi metodami dognati njeno starost. Zanimiva je njegova teza, da sta dve pesmi kosoveškega cikla, in sicer pesem o smrti carja Lazarja in pesem o umoru sultana Murada nastali že ne že na bojišču, pa ne posredno po odločitvi kosovski bitki.

Dve pesmi Silvija Sardenka (Altarji ljubzni, Sveta Cecilija) je priobčil v prevodu U. Urbanija tržaški »Il Piccolo della Sera« z dne 15. junija. V isti številki je tudi objavil v izvirniku članek B. Borka »Naša opera v Trstu (Jutro 10. junija)«. »Tisočak v telovniku«. Za zaidjuček dramske sezone smo v soboto videli premiero nemške veseligrje »Tisočak« v telovniku, ki sta jo spisala Maks Real in Maks Ferner, poplovalci Pavel Golia, režiral pa Bratko Kreft. Lahkotna, vse preveč lahkotna stvar, da bi mogla dati resnem, uspešnemu prizadevanju naše drame v preteklem letu kakršnokoli poanto. Burka obravnava stari, v komediji te vrste priljubljeni motiv o siromaknem, a prevečanem in čudovito plemenitem krojačju in o bogatem, samopasnem, pa naivnem kmečkem bogatinu, ki je nazadnje opeharjen tako, da se vse, kar je bilo narobe, na splošno radost izpravi. Manjka pa delu vsake miselnosti, moralne in stvarne vsebine in umetniške forme, ki bi morala biti prvi pogoj za uvrstitev kakšnega dela v repertoar Narodnega gledališča. Sredi trušča in zdražbe, ki spremljata vse dejanje, se s burkasto gato uveljavljata Gregorin kot mojster in Rakarjeva kot njegova Barbara. Dvoje dovolj umirjenih kreacij sta izoblikovala Daneš (krojaček Jakec) in Milova Bokarjeva (Igičeva hči), njuni se pridružuje še igra Pianekkega, Bratine in Štupice, Umetniški in stvarni uspeh bo kajpak izostal, igrice pa bo vendarle zalegla za teden dni, ko gledališče zavoljo svojih obveznosti do abonentov še ne more zapreti vrat za poletni odmor. L. M.



NAJHVALEŽNEJŠI POTNI NAČRT? ČEŠKOSLOVAŠKA JE VRT EVROPE!

Predvsem uvrstite v svoj potni program ČEŠKOSLOVAŠKO! Direktna zveza po železnicah in letalih z vsemi evropskimi centri.

Videli boste čudovite gozdne in gorske scenerije. Starodavna mesta in gradove, kjer se je delala zgodovina Evrope, boste obiskali.

Iz češkoslovaških svetovnoznanih kopališč prinesete seboj sveže zdravje. Skoro vsaka bolezen ima v Češkoslovaški svoj zdravilni vrelc. Svetovna kopališča kot Karlovi vari, Marijini vari, Jahimovo, Luhačovice, Pístyjan, Trenčinske toplice itd. nudijo že stoletja trpečemu človeštvu olajšanje.

Pri obisku čsl. kopališč 66⅔% znižane cene pri povratku na češkoslovaških železnicah. Mnogo druge prednosti.

Informirajte se o prednostih in popustih za inozemce na Češkoslovaškem pri potniškem biroju PUTNIK a. d. Beograd, pri WAGGON-LITS-COOK, American EXPRESS Co., in pri vseh potniških birojih.

Smrtna nesreča pod avtom na Jesenicah

Jesenice, 21. junija. Danes popoldne med 4. in pol 5. uro se je na gornjem delu Gosposvetske ceste med ježeniškim pokopališčem in čufarjevo veletrgovino pripetila strašna nesreča. Avtozvozeček Ivan Ambrož iz Hrasti se je s svojim vozom vračal domov. Nasproti pa mu je po precej prometni cesti prišla okrog 30 let stara natakarka Cecilija Lesnikova, ki je nameščena v smerovni gostilni s kolesom, ki ga še ni dobro obvladala. Tik pred avtomobilom, ki je vozil pravilno po desni strani, je spet izgubila oblast nad kolesom in na lepem zavila proti vozu. Kolo je zadelo v blatnik. Lesnikova je padla in blatnik jo je z vso silo udaril po zadnji strani glave tako, da ji je prebil lobanjo. Nesrečnica je bila pri priti mrtva.

Krivda prav za prav ne zadene nikogar. Ježeniški zdravnik dr. Franjo Kogoj je bil kmalu pozvan, da pregleda nesrečnico in ji morda še kaj pomore, preostalo pa mu ni drugega, ko da ugotovi njeno smrt. Truplo so po ogledu prepeljali v mrtvašnico na ježeniškem pokopališču, na katerem bo bržkone tudi pokopana.

„Kako velika je Kočevska?“

Pod tem naslovom je nedeljski »Jutro« prineslo med »Domačimi vestmi« pripombo g. prof. Koštiala, ki se nanašajo na moj podlistek »Slovenski izletniki — h kočevskim Slovence!«, objavljen v »Jutru« pretekli petek. Dobromislječ čitalec je pri citanju mojega podlistka itak prišel do zaključka, da je njega edini namen: našim ljudem, zlasti naši dijaški mladini, propagirati obisk pozabljenih kočevskih Slovencev, ki samevajo v oddaljeni kočevski deželici in se potapljajo v tujem jezikovnem narečju, ker je »slovenska sredina« nanje pozabila. Podobne namene sem imel tudi s podlistkom »Beda kočevskih Slovencev«, ki ga je objavilo »Jutro« letos 28. februarja. Mimogrede sem kajpa tudi grobo nazkazal meje kočevskega jezikovnega otoka, torej ozemlja, kjer ima »kočevska narodna manjšina« preživ v šolskih in gospodarsko-komunalnih vprašanjih. Da mi pri tem ni šlo za označanje mej, ki bi jih meril s šestilom, se pri skrupuloznosti članka, ki ima publicistično-propaganden in ne znanstven značaj, tudi razume.

Izhodišče za presojo mojega podlistka in velikost kočevskega jezikovnega otoka sta prof. Koštialu bili, kakor sam navaja, pred vsem karli inž. Janka Mačkovška in dr. H. Tschinka (čigar ime je tipično kočevsko in je možno, da je isti kočevski jezikovni otok gledal z drugačnimi očmi, kakor zaveden in objektivni Slovenec), jaz pa živim na terenu, imam priložnost za podoben študij našega nacionalnega vprašanja na Kočevskem in morem ugotoviti le to, da danes ni obraz Kočevske nič več takšen, kakor je bil še včeraj, ker se s številnimi priseljenci Slovencev od leta do leta spreminja. Tudi za vasi: Nove, Dolnje in Gornje Ložine, pa če hočete Lazec, Podpreška in Drage in Blatnik in Maveri vem, da se je njih narodnostni položaj s priselitvijo številnih sproletariziranih ljudi slovenske narodnosti v marsičem spremenil. Če pišem, da sta Borovec in Briga na zapadu kočevskega jezikovnega otoka, g. prof. Koštial pa strogo geografsko popravlja, da sta na jugozapadu, to vrednosti mojega propagandnega članka ne more škodovati.

Možno je, da se je g. prof. Koštial nekoč takisto bavil s problemom kočevske »narodne manjšine«, toda moja raziskovanja so najnovejšega datuma, pa zato vem, kako je z mejami »kočevskega jezikovnega otoka«. Vtis imam, da se je nezaželjeno spustil v polemiko o velikosti »kočevskega jezikovnega otoka«, ker presoja moj članek z znanstvenega zrelšča, pri tem pa nehoti razširja v svojih trditvah meje »kočevskega jezikovnega otoka«, ki ga v svojih pripombah povečuje od dognanj v mojem, zgoraj citiranem podlistku. Ali pa

more v devetnajstem letu naše narodne svobode, v dveh dneh, ko prihajajo med kočevske Nemce trumoma agitatorji iz »rajha«, in v dneh, ko se »tolerantnim« kočevskim Nemcem zaradi prevlekljake šovinizma morajo razpuščati njih »kulturbundovska« društva, in v dneh, ko nahujskani frkolni »kočevske narodne manjšine« rišejo kljukaste križe že na kilometrske kamne ob državni cesti Stara cerkev — Stalcerji, takšna praksa g. prof. Koštiala koristiti našim nacionalnim interesom na Kočevskem, prepuščam prav rad v razmišljanje njemu samemu. Lojze Zupanec, učitelj v Stari cerkvi.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 22.: Zaprt.
Sreda, 23.: Tisočak v telovniku. Red Sreda.
Četrtek, 24.: Zaprt.
Petek, 25.: Tisočak v telovniku. Red Četrtek.
Sobota, 26.: Tisočak v telovniku. A.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 22.: Ples v maskah. A.
Sreda, 23.: Zaprt.
Četrtek, 24.: Car Kalojan. Red Četrtek in C.
Petek, 2.: Zaprt.
Sobota, 26.: Prodana nevesta. Izven.

Verdijev »Ples v maskah« bodo peli v turek za red A. Ker je to predvidoma zadnja predstava te opere v tekoči sezoni, opozarjamo vse, ki se zanimajo zanjo, da si jo ogledajo. Spada med najučinkovitejše Verdijeve opere. Slikovita inscenacija in izvrstno podane partije so zagotovile delu odličan uspeh.

Vse, ki se zanimajo za uprisoritev »Prodane neveste« in isti zasedbi kot je bila na gostovanju, opozarjamo, da se ponovi opera 26. t. m. v soboto kot predstava izven abonmaja tako, da bodo imeli vsi, ki zadržijo niso dobili vetopnic, priložnost, da si ogledajo delo, ki je imelo na gostovanju tako izvanreden uspeh.

RADIO

Torek, 22. junija.

Ljubljana, 12.00: Sramel kvartet zveze poštarnih uradnikov. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah. — 14.00: Nac. ura: En dan v Topolnici (dr. Stevan Zagorčič). — 19.50: Uvod v prenos. — 20.00: Prenos iz ljubljanske opere na gledališče. V odmorih: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar) ter napoved časa, vreme, poročila in spored.

Sreda, 23. junija.

Ljubljana 12: Plesi narodov (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Vseakomur nekaj (Radio orkester). — 14: Vreme, borta. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Savez Sokolov kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Sah. — 20: Čabrijer: Espana, rapodija za orkester (plošče). — 20.10: Naša mladina in alkohol (g. Vojko Jagodici). — 20.30: Prenos z Dunaja (glasbena tekma). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki v oddih (Radio orkester). Beograd 17.30: Orkester. — 18.10: Plošče. — 18.30: Narodne pesmi. 19.50: Orkestralni koncert. — 20.30: Humor. — 21.30: Plesna muzika. — 22.15: Godalni kvintet. — Zagreb 20: Prenos z Dunaja. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.30: Vojaska godba. — 20: Plošče. — 20.15: Orkestralni in klavirski koncert. — 21.15: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — Varšava 19: Plošče. — 20.15: Sramlj igrjo. — 21: Chopinova klavirska glasba. — 22: Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Klasične klavirske skladbe. — 17.30: Koncertna ura. — 19.35: Barska muzika. — 20.05: Zaključni koncert nagradencev mednarodnega tekmovanja v petju violini in čelu. — 22.30: Lahka godba orkestra. — 23: Nadaljevanje koncerta. — Berlin 19.30: Baletna muzika. — 20.10: Merlodije iz zvočnih filmov. — 21: Spevogrja. — 22.30: Godba in ples. — München 19: Pester glasbeni program s plošč. — 20: Koncert orkestra mandolin. — 21.10: Sodobna italijanska orkestralna glasba. — 22.20: Vedra glasba s plošč. — 23: Nočni koncert orkestra. — Stuttgart 19: Lahka godba za delopust. — 20: Koncert Kreutzerjeve glasbe. — 21.10: Plesni orkestri (plošče). — 22.30: Portugalska glasba. — 23: Godba na ples. — 24: Nočni koncert (plošče).

Kulturni pregled

Mirko Polič

Ob 25 letnici glasbenega delovanja

Leto, poteka 25 let umetniškega delovanja direktorja ljubljanske opere g. Mirka Poliča, čigar osebnost je tesno združena z našim glasbenim življenjem, z ljubljansko opero, z Glasbeno Matico in z drugimi kulturnimi ustanovami. Uglebni glasbenik, ki ga pozna in visoko ceni vsa jugoslovanska kulturna javnost in ki uživa lep sloves tudi med Čehoslovaki in Bolgari, prav tako kot med Francozi in Švicarji, zasluži ob tej priložnosti pozornost in simpatije naše kulturne javnosti.



Mirko Polič se je rodil 3. junija 1890 v Trstu, kjer je preživel svojo zgodnjo mladost. Že v ljudski šoli je imel mnogo veselja in čuta za glasbo, ki se je povečala, ko je prestopil na gimnazijo. Že zgodaj je postal tajnik in glasbeni vodja Narodno radikalne mladine, ki je uspešno delovala pod okriljem akademskega ferijalnega društva »Balkan«. Še preden je končal gimnazijske študije, se je vpisal na konservatorij, po položni maturi 1. 1908 pa ga opazimo po pri klavirju pevskega zbora šentjakobske čitalnice, jezeri istega leta, je že koncertiral z najlepšim uspehom. Tako se že v tem razgibanem času narodnega in kulturnega udejstvovanja Slovenca v Trstu pričena kariera Mirka Poliča. Naslednje leto so prišle na program razne narodne igre, sledila je opereta »Mamzelle Nitouche«, katere izvedba je dvignila precej hrupa in polemik. Od tu pa do stalnega udejstvovanja v Taliji je šel današnji glasbeni ljubitelj le še korak. Mladi glasbenik je že 1911/12 deloval kot redni kapelnik Dramatičnega društva, ki se je s prihodom L. Dragutinovića silno razmahnilo. Raznim operam sledijo v gledališki sezoni 1912/13 opere »Nikola Zrinski«, »Klenja«, in »Prodana nevesta«, s katerimi si je mladi dirigent še bolj utrdil sloves. V letih 1913/14 je pripravil Puccinijevo »Madame Butterfly« in Verdijevo opero »Traviata«, ki pa so ju morali odpovedati iz političnih razlogov odpuščati. Nadomestil ju je »Carostelec« in nekaj klasičnih operet: »Lepa Helena«, »Gelsa« itd.

Lepi uspehi, ki jih je imel Polič v Trstu, so jasno začrtali njegovo nadaljnjo pot. Leta 1914 je pristopil k osiškemu gledališču, kjer je v kratkem času postal vodja. V letih 1915/16 v polni meri posrečilo. Zavedal se je pod njegovim vodstvom vodstvo naglo razvijalo in naslednje leto je vodil Polič svoj ansambel v Zagreb, kjer je z najlepšim uspehom gostoval z Berthejevo spevoigro »Pri treh mladenkah«, leta 1918 pa odide na podružnično turnejo v Sarajevu. Tu je prejel prvo ponudbo za angažman v Ljubljani, ki je utemljivala svojo opero. Vendar si kot začasnopreročenec ni upal zapustiti svojega polja. Vrnil se je v Osijek, kjer je postal ravnatelj opere, malo pred svojim odhodom pa vršilec dolžnosti upravnika. V Osijeku je vrhlo dvignil umetniški ni-

vo opere, ustanovil je civilni orkester in glasbeno solo, v letih 1920/22 pa še dvakrat gostoval z zavidičnim uspehom v Sarajevu. Iz Osijeka je odšel v Zagreb in Beograd, kjer se je udeleževal po eno leto kot tajnik in dirigent opere. V njegovi izvedbi so izšle med drugimi »Bohema«, »Nizava«, »Dve vdovi« (Smetana), »Manon«, »Aida« itd.

Leta 1925 je bil premeščen kot ravnatelj opere v Ljubljano ter se tako spet vrnil v milje svojega izhodišča. Do danes je postavil v ljubljanski operi 48 glasbenih del, od teh 40 povsem na novo, zrežiral pa je tudi 23 predstav. Omeniti moram nekatere njegove večje izvedbe kakor »Tannhäuser«, »Così fan tutte«, »Fidelio«, »Carolina piščalca«, »Črne maske«, »Svanda dudak«, »Valkira«, »Hasanaginica«, »Luiza«, »Kostana«, »Parsifal«, »Jenufa«, »Hovansčina«, »Petruska«, »Kraljičin ljubljene«, »Katarina Izmajlova«, »Ero z onega sveta« itd., s katerimi je dosegel najlepše uspehe pri kritiki in opremnem občinstvu. Kot dirigent in direktor opere je uvedel v repertoar Wagnerja, Mozarta, Beethovna, pa tudi celo vrsto sodobnih kompozitorov do skrajnih ekstremistov. Razume se, da je skušal uveljavljati v polni meri tudi našo domačo jugoslovansko in slovensko produkcijo in je zaradi tega postavil na oder vse, kar je bilo mogoče, od »Fosterja«, Gerbica, Sattnerja, pa preko Rista Savina do Kogojca, Bravničarja in Osterca, da se omejim le na slovenske kompoziste. — Opera je pod njegovim vodstvom dosegla absolutno vrsto predstav tudi izven Ljubljane. Gostovala je v Mariboru, Kranju, Celju, dalje v Zagrebu, Beogradu, Subotici in v strnjem turnejah v Sarajevu, Dubrovniku, Splitu in Šibeniku in to povsod z najlepšimi uspehi. Poudariti je treba, da je prav sedaj pod njegovim vodstvom na višku solističnih moči in lahko rečem, da našo opero prav lahko primerjamo tudi s tujimi inozemskimi.

Izven opere se g. Mirko Polič z največjo marljivostjo udeležuje tudi kot dirigent zbora Glasbene Maticе v Ljubljani. Z njim je izvedel nebroj koncertov doma in v tujini. Spominimo se Beethovne IX. simfonije »Missa solemne«, dalje Berliozovega »Faustovega pogubljenja«, Verdievega »Requiem«, Stravinskega »Symphonie de Psalms«, Szymanovskega »Chant de la nuit«, Mozartovega »Requiem«, od domačih kompozitorjev pa bo gotovo vsem v spominu še »Lajčev« »Psalme«, Gotovčeva »Svita iz Dubrave«, Sattnerjeva »Ojka«, Slavenkova »Religioznica«, Osterčev »Magnificat«, Gallusov koncert in končno še celo vrsto drugih koncertov. Da je bil zbor pod njegovim dirigentskim vodstvom res kvaliteten, pričajo že izredno uspele turnee po Franciji, Švici in Bolgariji, kjer se je kritika zelo pohvalno izrazila o izvedbah, kakor o dirigentu. — Prezreti ne smemo tudi mnogostevnih debutov, s katerimi je jubilej omogočil uveljavljanje domačega elementa v solističnem, zborovskem in orkestralnem kadru. Nedvomno je danes ljubljanska opera po njegovi zaslugi narodno najšteviljši glasbeni zavod pri nas.

Sloves našega direktorja Mirka Poliča je šel tudi preko meja naše domovine. Letošnjo sezono je sprejel povabilo sofijske Filharmonije in dirigiral simfonični koncert samih jugoslovanskih kompozitorjev. Vsi bolgarski prestolničani dnevniki so najugodnejše poročali o njegovi veliki dirigentski rutni. Prav tako ga je pozvala v svojo orodno turo zlasta slovenska Praga, kjer je s prav tako zavidičnim uspehom dirigiral simfonični koncert preteklega leta na dan Ujedinjenja, ko ga je med odmorom pozval k sebi tudi predsednik bratske republike g. dr. Beneš in mu toplo čestital k uspehu. Kakor čujemo je tudi za prihodnjo sezono vabljen v Prago. Najnovejši njegovi uspehi v Trstu in na Reki so naši javnosti še prav v svežem spominu, da jih ni treba posebej omenjati. Za vse svoje delovanje je bil slavljeneč deležen nešteti priznanj kritike in občinstva, njegove prsi pa krasi danes ob jubileju tudi čestitke ljubljanskega rednega leva IV. stopnje, red Sv. Save in Jugoslovanske krona V. stopnje. Simpatičnemu umetniku želimo na njegovi nadaljnji poti mnogo uspehov, srce in zadovoljstva. jšz.

Znanost, umetnost in književnost na pariški razstavi

Vodilno geslo letošnje svetovne razstave v Parizu je: »Umetnost in tehnika v sodobnem življenju!« Umiljivo je, da je spričo tega odmerjen velik in časten prostor tudi raznim znanstvenim in umetnostnim panojem ter književnosti. Tako pariška razstava sredi današnje materializacije človeškega življenja, ob pretiranem poudarjanju njegovih gospodarskih osnov, opozarja tudi na vlogo duha v sodobnem življenju. Duha nezainteresirani znanstvenih raziskavanj, ki krčijo pota novim tehničnim uspehom; duha umetnostnega ustvarjanja, ki stremi preko koristnega k lepemu in prinaša z vplivom lepotnih stvaritev človeštvu neprecenljivih koristi; duha literature, ki se s svojim najmočnejšim orodjem in orožjem — knjigo — še vedno uvršča med gonilne sile slehernega kulturnega napredka.

Znanstveno zainteresiran obiskovalci pariške razstave bodo našli mnogo čudovitih reči v Palais d'optique (Palais de la Découverte), ki tvori enega poglavitnih delov skupine, kateri je dal Henry de Jouvenel ime »Mesto človeške misli«. V tej palači je prikazano najnovejše stanje eksaktnih ved tako nazorno in učinkovito, kakor je to le mogoče, obenem pa so naznačene bodoče možnosti in nereseni problemi, ki čakajo genialnih odkriteljev. Razstava ima poleg poučnega tudi vzpodbudni namen: prepričati hoče ljudi, da ima vsaka država praktičen interes na pospeševanju nepraktičnega znanstvenega raziskavanja in na podporanju vrednot, ki imajo zgolj intelektualni in umetniški pomen. V obsehnih dvoranih se nazorno kažejo odkritja Ampera in Faradaya, potrditve Galilejevih zakonov in zakonov težnosti, florescence, elektroni, X-žarki, radioaktivnost. Tu so dvorane optičnih odkritij in izumov, dvorane za astronomijo, matematiko, organsko kemijo, fizi-

ko, kirurgijo, medicino, mikrobiologijo, biologijo. Treba bi bilo pisati ne eno, marveč trideset knjig, pravi Robert Lange v svoji knjigi »Merveilles de l'Exposition de 1937«, če bi hoteli opisati vse te čudovite pojave. Posebna galerija je posvečena osvoboditvi človeka z znanostjo; tu so razstavljene odkritja, ki so temelj vse civilizacije in ki jih označujejo besede: ogenj, kovine, svod in kolo; za njimi kompas, drobnogled, telefon, parni stroj, letalo, kinematograf. Posebna galerija je odmerjena vplivu znanosti na umetnost, novim metodam, ki odpirajo umetnostnemu stvarjanju nove vidike. Gledalci je mogoče, so te reči prikazane v gibanju, v funkciji, z biološkim oddelkom je združen poseben vrt, v medicinskem oddelku teko filmi in kažejo razne procese in pojave, na pr. spremembe srca med utripanjem itd. Poseben oddelk prikazuje celotno Pasteurjevo delo in vse njegove posledice v modernih vedah. Nikdar in nikjer se ni bila moderna znanost prikazana tako ko na tej razstavi.

V »Mesto človeške misli«, sodi tudi Palača pouka (Palais de l'Enseignement), v kateri so številne dvorane razporejene okrog centralnega halla, ki je 44 m dolg in 21 m širok. Tu so oddelki za umetnostno in tehnično šolstvo, za univerze in visoke šole, za srednje in ljudske šole ter šolske razstave v Belgiji, Poljske, Nemčije, Rumunije, Bolgarije in Švice. Tudi tu teko v posebni dvorani poučni filmi iz teh strokov. Zastopane so vse šolske panoge, vsi predmeti in vsi tipi šol; v tej palači je nazorno prikazano stanje današnjega šolstva, njegovih metod, njegovih uspehov.

Velika razstava knjige in književnosti je začasno nameščena v Mornariškem muzeju. Nobena obča razstava ni dosegla v takem obsegu in taki obliki prikazala človeške mi-

sl in sredstev njenega izražanja. Tudi na tem področju skušajo nazorno predložiti odnos med mehaničnim napredkom industrije in duhovnim življenjem. Posebna dvorana pisateljev je posvečena Balzacu, Flaubertu, Renanu, V. Hugoju, Pravstju, A. Daudetu in M. Barréru; predloženo je njihovo delo v nastanku in razvoju do knjige. V posebni dvorani je prikazana razširjenost francoske knjige v inozemstvu, velik grafikon nas seznaja s stanjem prevodov iz francosčine v tuje jezike itd. Toda tu so tudi dvorane, ki razodevajo skrivnost tiskarn, probleme papirja in črnila, potek proizvodnje, modo in stile v tiskarstvu, najmoderneje tehnične priprave, vse vrste strojev v gibanju in z delavci, izdelavo književne ite. Umiljivo je, da sodi pod to streho tudi razstava knjižničarstva s fotografijami najnaprednejših biblioteknih tipov Francije, Amerike, Anglije, Nemčije, Poljske, Sovjetske Rusije itd. Tej razstavi se pridružuje razstava prodajnih knjig v obsegu kakih 10.000 zvezkov. V njeni dvorani prirejajo pisatelji predavanja o svojih knjigah in o drugih zanimivih literarnih vprašanjih.

Likovna umetnost je zbrana v dveh palačah Muzeja za sodobno umetnost med Avenue de Tokio in Avenue du Président Wilson. Med drugim je tu prirejena razstava osnutkov in modelov najrazličnejših in muzejev in gradiva, ki je v kakršnikoli zvezi z muzeji, z njih modernizacijo, s tehnično muzealnega razstavljanja. Muzej dramatične umetnosti in slikarstva sta vzorna zaradi smotne ureditve. V slikarskem muzeju je prirejena cela razstava Van Gogha. Umiljivo je, da je na razstavi zastopana samo moderna umetnost, toda obiskovalcu je dostopna tudi posebna retrospektivna razstava francoskega slikarstva od starih dob do Cézanna. Plastika? Grafika? Kdor se zanima za te panoge, bo našel na razstavi več gradiva kakor kjerkoli drugod; ves ogromni napor sodobnih umetnikov, da izrazijo z novimi ali starimi sredstvi večno človeške in časovno dane ideje, občutja, razpoloženja, je tu prikazan v nepozabnih oblikah in primerih. (Podatki so iz knjige Merveilles de l'Exposition de 1937 par Robert Lange.)

Zapiski

»Srpski književni glasnik« je priobčil v najnovejšem (4.) zvezku pripovedno prozo Stojana Živadinovića »Franc, Alko i Jokic«, katere glavni junak je slovenski rudar Franc, ki postane navezadnje sluga jugoslov. konzulata na Westfalskem. Piese vidi brez potrebe v imenu Franc, ki je med Slovenci močno razširjeno, zvezo e habeburakim cesarjem in svedu prikazuje svojega Slovence kot pijanca. — Z lirskimi pesmimi je zasloven Božo Lovrić. M. M. Pešić pa je prevel nekatere pesmi A. Bloka in V. Brjusova. V ostalem prinaša ta zvezek nadaljevanje študije Slobodana Jovanovića o Milovanu Milovanoviću. Dragutina P. Subotića članek »Karakter, poslanak i starina jugoslovenskih narodnih pesama«, Z. Balužića razlaganje »Engleska ostanje u Evropi«, Branka Lazarevića eseja o Michelangueli, Riste Mitkovića članek o Cesaru Lombrosu in dr. Med Prikazi in Beležkami je tudi nekrolg dr. Ivanu Prijatelju, iz peresa T. Polokarja.

Valvasorji in njegovega pomena za slovensko zgodovino je priobčila beogradska »Pravda« v zvezi s Replovim prevodom, ki je izšel pri Akademski založbi, daljši članek svojega ljubljanskega dopisnika Milana Rakovečica. Kolikor vemo, je to prvi glas o Valvasorju v erbski publicistiki. Pisce se izreka zelo pohvalno o slovenskem izbornu Valvasorjevega dela.

Miroslava Križića je objavil v izdaji »Biblioteka nezavisnih pisaca« (Zagreb) pesniško zbirko »Pjesme u timici«, ki vsebuje izbor njegove celotne lirike, mnogo neobjavljenih pesmi in vrve številne pesmi v prozi. Ta knjiga je prvi zvezek zbirke »Djela Miroslava Križića«, ki izide v šestih zvezkih in prinese v pisateljevem izboru najboljše, kar je doslej ustvaril Križić.

Slovenska perka Stjepanija Fratrikova je prejšnji teden gostovala v praškem Narodnem divallu kot Marjetica v Gounodovem »Faustu«. Praška kritika soglasno poudarja pevске zmoglosti in vrline mlade pevke, in ji obeta še lepo bodočnost.

Baudelairevo »Fleurs du mal« izidejo v kratkem v srbskem prevodu Mile Jovanovića.

Zdenka Kunčeva, bivša solistka ljubljanske opere, ki je za prihodnjo sezono angažirana v Metropolitanski operi v New Yorku, je prejšnjo soboto gostovala v operi praškega Narodnega divalla. Nastopila je v Verdijevem »Trubadurju«.

Tretji zvezek »Umetnost«, s katerim je zaključen prvi letnik te slovenske umetnostne revije, je v celoti posvečen slikarju in grafiku Mihi Malešu. Poleg študije Emilja Schauba Kocha (v francoskem izvirniku in slovenskem prevodu) prinaša večje število reprodukcij Maleševih slik in informativni članek o Emilu Schaubu-Kochu.

Nemška študija o bitki na Kosovem. V zbirki »Slavisch-baltische Quellen und Forschungen« je izšlo znamenito delo Maximiliana Brauna »Kosovo. Die Schlacht auf dem Amselfeld in geschichtlicher und epischer Ueberlieferung«. Piese razpravlja med drugim tudi o erbski kosovski epiki, ki jo navaja v izvirnem tekstu in skusa z novimi metodami dognati njeno starost. Zanimiva je njegova teza, da sta dve pesmi kosoveškega cikla, in eicer pesem o smrti carja Lazarja in pesem o umoru sultana Murada nastali že ne že na bojišču, pa ne posredno po odločeni kosovski bitki.

Dve pesmi Silvija Sardelca (Altarij ljubni, Sveta Cecilija) je priobčil v prevodu U. Urbanija tržaški »Il Piccolo della Sera« z dne 15. junija. V isti številki je tudi objavil v izviru članek B. Borka »Naša opera v Trstu (Jutro 10. junija)«.

»Tisočak v telovniku«. Za zaključek dramske sezone smo v soboto videli premiero nemške veseligrice »Tisočak v telovniku«, ki sta jo igrala Maska Real in Maska Ferner, poslovenil Pavel Gola, režiral pa Branko Kreft. Lahkotna, vse preveč lahkotna stvar, da bi mogla dati resnem, uspešnemu priznavačju naše drame v preteklem letu kakršnikoli poanto. Burka obravnava stari, v komediji te vrste priljubljeni motiv o siromahem, a prevečšenim in čudovito plemenitem krojačju in o bogatem, samopasnem, pa navsem lemečtem bogatstvu, ki je nazadnje opahenjak tako, da se vse, kar je bilo narobe, na splošno radost izravna. Manjka pa delu vsake miselnosti, moralne in stvarne vsebine in umetniške forme, ki bi morala biti prvi pogoj za uspešitev kakšnega dela v repertoar Narodnega gledališča. Sredi trušča in zdražbe, ki spremljata vse dedanje, se s burkasto gesto uveljavljata Gregorin kot mojster in Rakarjeva kot njegova Barbara. Dvoje dovolj umirjenih kreacij sta izoblikovala Damaš (krojač Jakob) in Milova Bokarjeva (Igičeva hči),



NAJHVALEŽNEJŠI POTNI NAČRT? ČEŠKOSLOVAŠKA JE VRT EVROPE!

Predvsem avtostite v svoj potni program ČEŠKOSLOVAŠKO! Direktna zveza po železnih in letalnih z vsemi evropskimi centri.

Videli boste čudovite gozdne in gorske scenerije. Starodavna mesta in gradove, kjer se je delala zgodovina Evrope, boste obiskali.

Iz češkoslovaških svetovnoznanih kopališč prinesete seboj sveže zdravje.

Skoro vsaka bolezen ima v Češkoslovaški svoj zdravilni vrelc. Svetovna kopališča kot Karlovi vari, Marijini vari, Jahimovo, Luhačovice, Pístyjan, Trenčinske toplice itd. nudijo že stoletja trpečemu človeštvu olajšanje.

Pri obisku čl. kopališč 66% znižane cene pri povratku na češkoslovaških železnih. Mnoge druge prednosti.

Informirajte se o prednostih in popustih za inozemce na Češkoslovaškem pri potniškem biroju PUTNIK a. d. Beograd, pri WAGGON-LITS-COOK, American EXPRESS Co., in pri vseh potniških birojih.

njuni se pridružuje še igra Pianeckega, Bratine in Stupice. Umetniški in stvarni uspeh bo kajpak izostal, igrica pa bo vendarle zalegla za teden dni, ko gledališče zavoljo svojih obveznosti do abonementov še ne more zapreti vrat za poletni odmor.

L. M.

Smrtna nesreča pod avtom na Jesenicah

Jesenice, 21. junija.

Danes popoldne med 4. in pol 5. uro se je na gornjem delu Gosposvetske ceste med jesiškimi pokopališčem in čufarjevo vletrgovino pripetila strašna nesreča. Avtoizvošček Ivan Ambrož iz Hruišice se je s svojim vozom vračal domov. Nasproti pa mu je po precej prometni cesti prišla okrog 30 let stara natakarka Cecilija Lešnikova, ki je nameščena v smerovni gostilni s kolesom, ki ga še ni dobro obvladala. Tik pred avtomobilom, ki je vozil pravilno po desni strani, je spet izgubila oblast nad kolesom in na lepem zavila proti vozu. Kolo je zadelo v blatnik. Lešnikova je padla in blatnik jo je z vso silo udaril po zadnji strani glave tako, da ji je prebil lobanjo. Neregulirna je bila pri priti mrtva.

Krivda prav za prav ne zadene nikogar. Jeseniški zdravnik dr. Franjo Kogoj je bil kmalu pozvan, da pregleda nesrečnico in ji morda še kaj pomore, preostalo pa mu ni drugega, ko da ugotovi njeno smrt. Truplo so po ogledu prepeljali v mrtvašnico na jesiškem pokopališču, na katerem bo bržkone tudi pokopana.

„Kako velika je Kočevska?“

Pod tem naslovom je nedeljsko »Jutro« prineslo med »Domačimi vestnic« pripombo g. prof. Koštiala, ki se nanašajo na moj podlistek »Slovenski izletniki — h kočevskim Slovincem!«, objavljen v »Jutru« pretekli petek. Dobromiseln čitalec je pri čitanju mojega podlistka itak prišel do zaključka, da je njega edini namen: našim ljudem, zlasti naši dijaški mladini, propagirati obisk pozabljenih kočevskih Slovincov, ki s sarnavejo v oddaljeni kočevski deželici in se potapljajo v tujem jezikovnem narečju, ker je »slovenska sredina« nanje pozabila. Podobne namene sem imel tudi s podlistkom »Beda kočevskih Slovincov«, ki ga je objavilo »Jutro« letos 28. februarja. Mimogrede sem kajpa tudi grobo nazkazal meje kočevskega jezikovnega otoka, torej ozemlja, kjer ima »kočevska narodna manjšina« prestiž v šolskih in gospodarsko-komunalnih vprašanjih. Da mi pri tem ni šlo za označitev mej, ki bi jih meril s šestlino, se pri skrupuloznosti članka, ki ima publicistično-propaganden in ne znanstven značaj, tudi razume.

Izhodišče za presojo mojega podlistka in velikost kočevskega jezikovnega otoka sta prof. Koštiala bili, kakor sam navaja, pred vsem karti inž. Janka Mačkovića in dr. H. Tschinkla (čigar ime je tipično kočevsko in je možno, da je isti kočevski jezikovni otok gledal z drugačnimi očmi, kakor zaveden in objektivni Slovenec!), jaz pa živim na terenu, imam priliko za podroben študij našega nacionalnega vprašanja na Kočevskem in morem ugotoviti le to, da danes ni obraz Kočevske nič več takšen, kakor je bil še včeraj, ker se s številnimi priseljevanji Slovincov od leta do leta spreminja. Tudi za vasi: Nove, Dolnje in Gornje Lozine, pa če hočete Lazec, Podpreska in Drage in Blatnik in Maveri vem, da se je njih narodnostni položaj s priselitvijo številnih sproletariziranih ljudi slovenske narodnosti v marsičem spremenil. Če pišem, da sta Borovec in Briga na zapadu kočevskega jezikovnega otoka, g. prof. Koštiala pa strogo geografsko popravlja, da sta na jugozapadu, to vrednosti mojega propagandnega članka ne more škodovati.

Možno je, da se je g. prof. Koštial nekotakisto bavil s problemom kočevske »narodne manjšine«, toda moja raziskovanja so najnovejšega datuma, pa zato vem, kako je z mejami »kočevskega jezikovnega otoka«. Vtis imam, da se je nezaželeno spustil v polemiko o velikosti »kočevskega jezikovnega otoka«, ker presoja moj članek z znanstvenega zrišča, pri tem pa nehoti razširja v svojih trditvah meje »kočevskega jezikovnega otoka«, ki ga v svoji pripombi povečuje od dognanj v moji pripombi citiranim podlistku. Ali pa

more v devetnajstem letu naše narodne svobode, v dveh dneh, ko prihajajo med kočevske Nemce trumoma agitatorji iz »rajha«, in v dneh, ko se »tolerantnim« kočevskim Nemcem zaradi prevelikega sovražništva morajo razpuščati njih »kulturbodovska« društva, in v dneh, ko nahujskani frkolini »kočevske narodne manjšine« rišejo kljukaste križe že na kilometrske kamne ob državni cesti Stara cerkev — Stalcerji, takšna praksa g. prof. Koštiala koristiti našim nacionalnim interesom na Kočevskem, prepuščam prav rad v razmišljanje njemu samemu.

Lojze Zupanc, učitelj v Stari cerkvi.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 22.: Zaprtlo.
Sreda, 23.: Tisočak v telovniku. Red Sreda.
Četrtek, 24.: Zaprtlo.
Petek, 25.: Tisočak v telovniku. Red Četrtek.
Sobota, 26.: Tisočak v telovniku. A.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 22.: Ples v maskah. A.
Sreda, 23.: Zaprtlo.
Četrtek, 24.: Car Kalojan. Red Četrtek in C.
Petek, 2.: Zaprtlo.
Sobota, 26.: Prodana nevesta. Izven.

Verdijev »Ples v maskah« bodo peli v turek za red A. Ker je to predvidoma zadnja predstava te opere v tekoči sezoni, opozarjamo vse, ki se zanimajo zanjo, da si jo ogledajo. Spada med najučinkovitejše Verdijeve opere. Slikovita inscenacija in izvrstno podane partije so zagotovile delu odličan uspeh.

Vse, ki se zanimajo za upriselitev »Prodane neveste« in isti zasedbi kot je bila na gostovanju, opozarjamo, da se ponovi opera 26. t. m. v soboto kot predstava izven abonmaja tako, da bodo imeli vsi, ki zanj niso dobili vstopnic, priliko, da si ogledajo delo, ki je imelo na gostovanju tako izvanreden uspeh.

RADIO

Torek, 22. junija.

Ljubljana, 12.00: Šramel kvartet zveze poštinih uradnikov. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah. — 14.00: Nag. ura. En dan v Topolnici (dr. Stevan Zagorčič). — 19.50: Uvod v prenos. — 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča. V odmorih: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar) ter napoved časa, vreme, poročila in spored.

Sreda, 23. junija

Ljubljana 12: Plesi narodov (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Vsakemu nekaj (Radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nag. ura: Savez Sokolov kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Šah. — 20: Čabner: Espana, rapodija za orkester (plošče). — 20.10: Naša mladina in alkohol (g. Vojko Jagodica). — 20.30: Prenos z Dunaja (glasbena tekma). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki v oddih (Radio orkester). Beograd 17.20: Orkester. — 18.10: Plošče. — 18.30: Narodne pesmi. 19.50: Orkestralni koncert. — 20.30: Humor. — 21.30: Plesna muzika. — 22.15: Godalni kvintet. — Zagreb 30: Prenos z Dunaja. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.30: Vojaska godba. — 30: Plošče. — 20.15: Orkestralni in klavirski koncert. — 21.15: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — Varšava 19: Plošče. — 20.15: Šramlj igra. — 21: Chopinova klavirska glasba. — 22: Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Klasčne klavirske skladbe. — 17.30: Koncertna ura. — 19.35: Barska muzika. — 20.05: Zaključni koncert nagradnecev mednarodnega tekmovanja v petju, violini in čelu. — 22.30: Lahka godba orkestra. — 23: Nadaljevanje koncerta. — Berlin 19.30: Baletna muzika. — 20.10: Melodija iz zvočnih filmov. — 21: Spevoigra. — 22.30: Godba in ples. — München 19: Pester glasbeni program s plošč. — 20: Koncert orkestra mandolin. — 21.10: Sodobna italijanska orkestralna glasba. — 22.20: Vedra glasba s plošč. — 23: Nočni koncert orkestra. — Stuttgart 19: Lahka godba za delopust. — 30: Koncert Kreutzerjeve glasbe. — 21.10: Plesni orkestri (plošče). — 22.30: Portugalska glasba. — 23: Godba na ples. — 24: Nočni koncert (plošče).

A. POLTZER:

59

Kaminski napušči

Prigode Patricije Holmove

št. 13

Viktor Hurst je bil namreč tisti, ki je bil priob-
čil v »Ekspressu« senzacionalni članek, po katerem
je skrivnostni tat kaminskih napuščev iskal prvot-
nega rokopolisa Shakespearovga »Rikarda III.«

»Ne, nimam ga,« je odvrnil Whinstone in se za-
smejal. »In če mi hočete storiti uslugo, govoriva
kaj drugega... Konec koncev nisem v službi.«

S to preprosto taktiko je nadzornik dosegel, da
je govoril Viktor Hurst samo še o tatu kaminskih
napuščev. S kilavim izgovorom, da je pravkar do-
bil glas o veliki dediščini, je Whinstone naročil ste-
klenko šampanja. Silviya Oakley ga je popila sa-
mo pol kozarca, nato je vstala. Whinstone, ki ga je
zaskrbelo, da se ji ne bi častnik ponudil za spre-
mljevalca, je silil vanjo, naj ostane. Toda Hurst se
ni kar nič pripravil, da bi spremljal gospodično
Oakleyovo, ampak je veselo dejal:

»Le pustite Diana, naj gre! Zaobljubila se je, da
bo vsak večer pred enajstimi v postelji — to je
skrivnost njene lepote in večne mladosti. Kaj ne,
Diana?«

Lepo dekde je smej se odšlo.

Whinstone je poklical drugo steklenico šampanja.
Hurst ga je pil kakor vodo. Zdajci se je nagnil
k Whinstonu in z zatikajočim se glasom pričel:

»Whinstone... ker ste polkovnik... in ker ste
danes podedovali milijon funtov... vam hočem iz-
dati skrivnost tatvin kaminskih napuščev!«

Whinstone je mahnil z roko, kakor da bi ga po-
govor dolgočasil:

»Prosim vas, Hurst, nehaite že s tem tatom ka-
minskih napuščev... V resnici je nadzornik na-
peto pošel.«

A Viktor Hurst, ki očitno ni bil več trezen, ni
hotel odnehati.

»Polkovnik... reči sem hotel...« Prijel je za
kozarec, in Whinstone je smej se zaklical:

»Hurst, če mi zdaj rečete »general«, vas ustre-
lim — ali pa plačate za kazen tretjo steklenko!«

»Velja... general!« je odvrnil Hurst in hrupno
poklical natakarja.

Mož je prišel in skomignil z rameni:

»Na žalost, gospoda... zapiramo!«

Whinstone je na tihem prekel policijsko uro, ki
je utegnula pomeniti, da ne bo slišal zanimive zgod-
be. Nerač bi bil izpustil Hursta v tem zgornjem
razpoloženju iz rok, in zato je hitro rekel: »Le ni-
kar ne mislite, da boste zdaj odnesli pete! Steklen-
ko popijeva, če ne tu, pa drugje...«

Častnik se je zasmejal. »Sir, saj veste, da sem
gentleman... Kar je izgubljeno, je izgubljeno...
Peljiva se v klub.«

Ko je Whinstone plačal račun, sta zapustila
klub ob Tottenhamcourski cesti, kamor sta
se zatekla, je bil precej čuden. Hurst je bil tu men-
da znan; gospoda sta dobila posebno sobico.

Ko je bila steklenica odprta in postavljena v led
in je bil natakar odšel, je Whinstone zavratno iz-
pregovoril:

»Torej, Hurst, ne pozabite obljube! Dali ste mi
besedo, da boste molčali o teh prekleth kaminskih
napuščih!«

»Naj bo, general... Človeku, ki je podedoval sto
milijonov... takemu ni moči ničesar odbiti...!«

Razočaranje se je pokazalo na Whinstonovem
obrazu, in za hip se mu je zdelo, kakor da bi se čas-
nikar porogljivo režal. Nezaupljivo je pogledal
Hurstu v zaripli obraz, a ta se je že prostodušno
smejal.

»Na vaše zdravje, Hurst!« Whinstone je vzdig-
nil kozarec, toda popil je samo požirek, ne tako
kakor Hurst, ki je na dušek zili vsebino kozarca
vase.

Naslednje četrte ure ni častnik niti z besedo
omenil tatu kaminskih napuščev. Whinstone si je
sklenil pomagati z napadom. Nenadoma se je obrn-
il k spremljevalcu, rekoč:

»Le priznajte, dragi, da ste si tisto historijo o
Shakespearovem rokopolisu sami izmislili!«

»General Whinstone... kako mi morete priso-
diti kaj takega?! Viktorju Hurstu... najboljšemu
kriminalnemu poročevalcu današnjih dni!«

»Nisem vas hotel šafiti, Hurst!« je Whinstone
hitro odnehal.

»Angel ste, general... Policija... predeto težka
beseda... ni imela nikoli vrednejšega poglavar-
ja... In vam... svojem najboljšemu prijatelju
hočem povedati nekaj, česar ne ve živa duša razen
mene... in najinega tatu kaminskih napuščev.«

Nadzornik Whinstone je v duhu pohvalil svojo
misel, da se je bil lotil častnikarja. Slutil je že, da
se je prevečanemu poročevalcu posrečilo novo od-
kritje. Izpodbadati mu Hursta ni bilo treba, govo-
ril je sam od sebe. Z zatikajočim se, časih kar ne-
razumljivim glasom je razdal svojo učenost...

Zvedel je bil — kako, za zdaj ni hotel povedati —
da tat kaminskih napuščev res išče rokopolisa Shake-
spearovega »Rikarda III.« Vendar ni šlo za ne-
precepljivim glasom je razdal svojo učenost...
tako imenovan »roparski« tisk. Čeprav ni imela ta
izdaja v četverki niti četrtinke vrednosti izvirnega
rokopolisa, je bila vendar za tatu kaminskih napu-
ščev neizmerno pomembna.

To je bilo v zvezi s pravičnim zakladom na Ko-
kosovem otoku. Kakor je vsako vedel, so se An-
gleži in Američani, Španci in Francozi, Nemci in
Cilenci že sto in sto let trudili, da bi našli zlato In-
kov, ki so ga baje gusarji zakopali na Kokosovem
otoku.

Neki kapitan Thompson, angleški gusar, se je
menda na prevozu v Evropo polastil zakladu, ki ga
je bila uplenila Pizarrova vojska. Zakopal ga je na
otoku.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Brivskega

pomočnika
dobrega, prejem v službo
1. junija. Pavle Bešli, bri-
vee, Kočevje, Ljubljana
10395-1

Korespondenta

(korespondent) o perfek-
tnim znanjem stroje-
strojstva, slovenskega,
nemškega in srbskega je-
zika. Iste industrija Ljub-
ljanske okolice izkrat te-
denko takoj. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Perfektnost«. 10376-1

Služkinja

krepka, ki zna kuhati in
opravljati vse druga hišna
dela, dobi mesto na delu
pri manjši uradniški dru-
žini. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod šifro »Poštena in
delavna«. 10374-1

Natakarja

poštenega in treznega, —
s znanjem nemščine ima
prednost — sprejme tako
Kolodvor, restavracija Je-
senice, Gorenjske. 10396-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par. do-
vek 3 Din, za šifro ali da-
janje naslova 5 Din; naj-
manjši znesek 12 Din.

Dekle

grednjih let, vaje gospo-
dinje, črtae Antonija, Zg.
Radvanje 38 p. Maribor.
10392-2

Natakarica

mlada, poštena, čedna, su-
njo, želi premeniti mesto.
Najraje gre v Maribor. —
Nastop 1. ali 15. julija.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kavčije zmožna 276«. 10378-2

35letna gospodična

ki zna 7 poklicev, iste po-
znanstva v starejšim držav-
nim uslužbenem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod šifro
»Pot v srečo«. 10391-3

Sivilja

se pripravlja. Gre živet na
dom. — Izdeluje perilo in
obleke. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Perilo in
obleke«. 10393-3

Primerno službo

ščem. Znam nemški, fran-
coski in slovenski jezik. —
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Takoj bi nastopila«. 10394-3

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK

in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

»Darilo za teto bi bil dobil pri meni,«
odvrne Hinko Podlasec. »Tu pod dre-
vesom imam skladišče raznih stvari, iz
katerega rad komu kaj podarim. Ali ga
hočeta videti?« Nu, prav za prav naju
je nekoliko strah, zakaj Hinko govori
sicer prijazno, na oko pa ni vreden Bog
si ga vidi kakšnega zaupanja. Vendar
se ne upava odbiti...

30

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Provizijskega

potnika
ščem za prodaje reklamnih
zrad. Manjša lavija po-
trebna za blago. Ponudbe
Samardžija, Ljubljana, pre-
dal 302. 10377-5

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Vajenke

za meh. vaje in predik-
sreje Matok & Mikal. —
Ljubljana. 10310-44

Kovaški vajenec

dobi takoj mesto. Debelak
Josip, kovač. Vel. Pirešica
št. 6, p. Zalec. 10398-44

Mesarskega vajenca

do 16 let starega, sprejme
tako Ivan Dolinar, me-
sar, Jančeva ul. 2, Ljub-
ljana VII. 10379-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

2 kolezi

malo rabljeno tenako in
skoraj novo moško kolo, po
zelo niski ceni napredaj. —
Frankopanska 31. 10396-6

Knjige

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Ženske in menih

Kalijikov roman zvezek II.
Nastop 1. ali 15. julija.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Kavčije zmožna 276«. 10378-2

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

4 moška kolesa

prodaj na neverjetno niski
ceni, tudi za hranilne knji-
ge. Ritel Ferdinand, kju-
čavničar Gornjigrad. 10373-41

Hranilno knjižico

prodaj. Franc Kobal,
Jesentice, Obrtniška 1. 14579-16

Vložne knjižice

Ljudske posojilnice v Ljub-
ljani do zneska Din 140.000
kupin proti plačilu v goto-
vini. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Ljudske«. 10370-46

Več delavnic

s priključnim tokom
tudi kot skladišča v cen-
tru mesta Maribora, od-
dam s 1. avgustom ali
pomeje v najem. Na-
slov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 10310-17

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Lokal

primeren za pisarno, delav-
nice, skladišče, oddam tak-
oj. Voda, plin, elektrika.
Poisve se v kavarni »Leone«
10393-39

INSERIRAJ

V »JUTRU«

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Harmoniko

bromatično, ugodno pro-
dam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 10397-26

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Lokomobile

dve prodaj, ene od 80/100
HP, drugo od 20 HP v
dobrem stanju. Pisane
ponudbe na Interklam,
Zagreb, Masarykova 23.
pod »Lokomobile K-4096«. 10396-2

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Elektromotorje

za istosmerni tok 220 ali
300 Volt od 2 do 15 KS,
kupimo. Povrben je točen
kupin in skrajno ceno. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »78«. 10398-7

Registr. blagajno

dobro ohranjeno, kupimo.
Ponudbe s točnim opisom
in skrajno ceno na ogl.
odd. Jutra pod »79«. 10394-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah

CERNE - juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica 1. 10390

Kapital

Hranilne vloge
vseh dezarov zavodov
terjate in vrednostne pa-
pirje v novic
najkvalitetne po najvišji
ceni
tako v gotovini

A. Planinšek

Ljubljana, Bethovnova ul.
14. Telefon 35-10 59-16

Posojila dajemo

v gotovini in blagovini
bonih HERMES. Informa-
cije Tavcarjeva 2. 87-16

Hranilno knjižico

prodaj. Franc Kobal,
Jesentice, Obrtniška 1. 14579-16

Vložne knjižice

Ljudske posojilnice v Ljub-
ljani do zneska Din 140.000
kupin proti plačilu v goto-
vini. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Ljudske«. 10370-46

Več delavnic

s priključnim tokom
tudi kot skladišča v cen-
tru mesta Maribora, od-
dam s 1. avgustom ali
pomeje v najem. Na-
slov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 10310-17

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Lokal

primeren za pisarno, delav-
nice, skladišče, oddam tak-
oj. Voda, plin, elektrika.
Poisve se v kavarni »Leone«
10393-39

INSERIRAJ

V »JUTRU«

Düsseldorf

zove na največjo razstavo Nemčije